

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Bakalářská práce

2023

Tereza Wildová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Koncept hybridní války v kontextu působení Státu Izrael

Bakalářská práce

Autor práce: Tereza Wildová

Studijní program: Teritoriální studia

Vedoucí práce: doc. PhDr. Slavomír Horák, Ph.D.

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 2. 5. 2023

Tereza Wildová

Bibliografický záznam

WILDOVÁ, Tereza. *Koncept hybridní války v kontextu působení Státu Izrael*. Praha, 2023. 44 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Slavomír Horák, Ph.D.

Rozsah práce: 88 055

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá tématem izraelského působení v Syrské arabské republice, a to v kontextu konceptu hybridní války. Text práce je rozdělen do tří částí. První část je věnována teoretickému uchopení konceptu hybridní války, a to, jakým způsobem je s konceptem nakládáno, jaká je odborná diskuse o konceptu a které nástroje a aktéři jsou považovány za relevantní. Druhá část sleduje samotné izraelské působení v Sýrii a to z hlediska jednotlivých využitých metod, ale i motivů a vzájemných vztahů. V neposlední řadě je analyzováno legislativní ukotvení izraelských aktivit. Třetí část se pokouší zodpovědět výzkumnou otázku: „Proč se Izrael uchyluje k využití hybridní války vůči Syrské arabské republice a jaké nástroje k tomu využívá“ a podotázky „Do jaké míry je toto využití ofenzivní či defenzivní?“, „Čím Izrael obhajuje své působení v Sýrii v kontextu mezinárodního práva?“. S využitím teoretické analýzy a jednopřípadové studie, jakožto metod ke zpracování práce, bylo zjištěno, že Izrael se ke svému jednání uchyluje z několika důvodů, přičemž tím hlavním je otázka jeho bezpečnosti. Obává se hlubšího zapojení Íránu a jeho spojenců a snaží se udržet svou regionální hegemonii. Izraelské aktivity v Sýrii lze vnímat jako ofenzivní i defenzivní, a to zejména perspektivy, jak je na jeho konání nahlíženo. Izrael obhajuje své jednání Chartou OSN, tedy právem o zajištění své vlastní bezpečnosti. To však je druhou stranou vnímáno jako agresivní narušování syrské územní integrity.

Abstract

The bachelor's thesis focuses on Israel's involvement in the Syrian Arab Republic in the context of the concept of hybrid warfare. The text of the thesis is divided into three parts. The first part outlines the theoretical grasp of the concept of hybrid warfare, and how the concept is treated, scholarly discussion about the concept, and which tools and actors are considered relevant. The second part traces the Israeli engagement in Syria itself, in terms of the various methods employed, as well as the motives and interrelationships, and the legislative anchoring of Israeli activities. The third part attempts to answer the research question : "Why does Israel resort to the use of hybrid warfare against the Syrian Arab Republic and what tools does it use to do so?" with the following sub-questions "To what extent is this use offensive or defensive?", "What does Israel use to justify its actions in Syria in the context of international law?". Using theoretical analysis and a single case study as methods to develop the thesis, it was found that Israel resorts to its actions for several reasons, the main one being the issue of its security. Israel fears the deeper involvement of Iran and its allies and seeks to maintain its regional hegemony. Israel's actions in Syria can be seen as both offensive and defensive, especially from the perspective of how its actions are viewed. Israel justifies its actions via the UN Charter, i.e. the right to ensure its own security. However, this is perceived by the other side as an aggressive violation of Syria's territorial integrity.

Klíčová slova

hybridní válka, Blízký východ, Izrael, Sýrie, konflikt

Keywords

hybrid warfare, Middle East, Israel, Syria, conflict

Title/název práce

Hybrid war concept in the context of Israeli state activities

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce doc. Horákovi za podporu a konstruktivní připomínky a doc. Vykoukalovi za opravdu přínosně vedený Bakalářský seminář.

Obsah

<i>Úvod</i>	2
1 Koncept hybridní války	4
1.1 Vymezení a vývoj konceptu	4
1.2 Diskuse o konceptu hybridní války	6
1.3 Nástroje hybridní války	12
1.4 Aktéři hybridní války	14
2 Izraelské působení v Sýrii	15
2.1 Vývoj izraelsko-syrských vztahů v druhé polovině 20. století	16
2.2 Syrská revoluce	19
2.3 Nástroje izraelské hybridní války	22
2.3.1 Podpora opozičních skupin	22
2.3.2 Letecké a raketové útoky	23
2.3.3 Využití bezpilotních letounů	24
2.3.4 Kybernetické útoky	25
2.3.5 Odstraňování osob	26
2.3.6 Psychologické operace	27
2.3.7 Metoda zástupné války	28
2.4 Legislativní ukotvení izraelských aktivit	29
2.5 Shrnutí	31
3 Závěry výzkumného zkoumání	32
<i>Závěr</i>	36
<i>Použitá literatura</i>	39

Úvod

Předložená bakalářská práce se věnuje konceptu tzv. hybridní války, který je stále více akcentovaný, a to nejen v současném dynamicky se proměňujícím bezpečnostním prostředí, ale také v mezinárodních vztazích. Ačkoliv je určitá forma tzv. hybridní války přirozenou součástí vedení boje od nepaměti, jejímu hlubšímu zkoumání a pokusům o definování se dostalo pozornosti až v posledních desetiletích. Samotné vymezení zkoumaného konceptu je velmi komplikované, avšak problém nespočívá pouze ve vymezení daného konceptu, ale také v přetrvávajících neshodách akademické obce nad relevancí daného pojmu a na jeho konkrétních nástrojích. I přesto, že se pojem hybridní válka musí vypořádávat s rozdílným chápáním či dokonce nepochopením, stále pokrývá podstatný aspekt samotného vedení boje a je nutné mu věnovat pozornost.

Téma bylo zvoleno na základě jeho přetrvávající či dokonce stupňující se aktuálnosti, a zejména relevanci pro další vývoj bezpečnostního uspořádání světa. Téma bylo zvoleno ale i z důvodu osobní snahy o pochopení dané problematiky a získání hlubšího vhledu do celého tématu. Ačkoliv se hybridní válka může jevit jako nejasná, příliš vágní a komplikovaná, a to zejména v kontextu „tradičních“ či spíše více akcentovaných metod vedení bojů, není tomu tak zcela. Z textu bakalářské práce, je zřejmé, že každý konflikt disponuje prvky, které lze považovat za součást hybridní války a každá armáda se k vedení hybridního válčení více či méně uchyluje.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a empirické. Teoretická část se zabývá samotným pojmem hybridní válka a věnuje se vymezení daného pojmu, koncepcí a problematikou jeho uchopení a definování. Zároveň se zaměřuje i na jednotlivé nástroje hybridní války a na odbornou diskusi celého konceptu. Současně se tato část pokouší nalézt takovou definici či popis, který bude funkční pro zkoumání v rámci dalšího výzkumu.

Druhá část je praktickým uchopením teoretického konceptu hybridní války formou případové studie. Toto uchopení je zkoumáno na případové studii zaměřené na využití nástrojů hybridní války Státem Izrael vůči Syrské arabské republice. Výběr izraelského působení v Sýrii jakožto případové studie, je odůvodněn speciálním postavením Izraele v rámci regionu, jeho snahou o regionální dominanci, technologickou vyspělost, zejména jeho politickým kontextem. Syrská arabská republika byla zvolena na základě její velmi specifické vnitropolitické situace

(probíhající syrská revoluce), ale také specifické politické situace vnější, na které participují další státní i nestátní aktéři a mj. i Stát Izrael.

Část textu zkoumá legislativní ukotvení izraelských aktivit v Sýrii. Text se pokouší konfrontovat toto působení v perspektivě mezinárodního práva.

Problematika vedení hybridní války v kontextu izraelského působení v Sýrii je velmi široká, proto je pro zpracování bakalářské práce zúžena na zodpovězení jedné výzkumné otázky a dvou podotázek, které považuji za podstatné. Smyslem kladených otázek je zjistit, proč Izrael využívá metody hybridní války na syrském území a do jaké míry je toto využití obranou či útokem.

Na základě výše uvedeného je tedy konkrétním cílem bakalářské práce zodpovědět výzkumnou otázku „Proč se Izrael uchyluje k využití hybridní války vůči Syrské arabské republice a jaké nástroje k tomu využívá?“ a podotázky „Do jaké míry je toto využití ofenzivní či defenzivní?“, „Čím Izrael obhajuje své působení v Sýrii v kontextu mezinárodního práva?“.

Ke zpracování části textu je využita především metoda teoretické analýzy primárních a zejména sekundárních zdrojů¹, které se danou problematikou zabývají. Tato metoda byla zvolena na základě své relevance k získání a kritického posouzení odborných informací z rozsáhlého spektra různě konkrétních aktuálních zdrojů. Získané a kriticky posouzené informace jsou za užití další výzkumné metody, metody zpracování jednopřípadové studie (jednopřípadové studie izraelského působení v Sýrii), využity k zodpovězení výzkumných otázek a formulaci závěrů práce.

Odborně zaměřených textů na problematiku konceptu hybridní války existuje relativně mnoho, náleží k nim i řada odborných článků domácích i zahraniční autorů. Mezi zásadní odborné využitě zdroje patří především Bowers, Christopher O. „Identifying Emerging Hybrid Adversaries.“ *Parameters* 42, č. 1 (2012): 39-50., Eilam, Ehud. The Struggle against Hizbullah and Hamas: Israel's Next Hybrid War. *Israel Journal of Foreign Affairs* 10, č. 2 (2016): 247-255., Freier, Nathan. „Hybrid Threats and Challenges: Describe...Don't Define.“ *Small Wars Journal*. Publikováno 1. června 2010. <https://smallwarsjournal.com/jrnl/art/hybrid-threats-and-challenges-describe-dont-define.>, Hoffman, Frank G. *Conflict in the 21st Century: The Rise of Hybrid Wars*. Arlington: Potomac

¹ Metoda teoretické analýzy odborných pramenů je jedním z přístupů k výzkumu, který se zaměřuje na analýzu různých druhů odborných textů, např. monografie či vědecké články. Cílem využití této metody je získat ucelený pohled na určitou problematiku. Uvedená metoda využívá kritické hodnocení a syntézu informací z různých zdrojů za účelem vytvoření nového teoretického rámce či ověření již existující teorie. Je využívána v sociologii, politologii, psychologii atd. Mezi významné autory, kteří ji využívají patří např. Pierre Bourdieu, nebo Immanuel Wallerstein. Z českých autorů pak L. Rabušic, T. Kostecký nebo J. Keller.

Institute for Policy Studies, 2007., Johnson, David E. *Military Capabilities for Hybrid War: Insights from the Israel Defense Forces in Lebanon and Gaza*. Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2010, Kurfürst, Jaroslav et al. *Za zrcadlem. Hybridní válka jako staronový fenomén mezinárodních vztahů*. Praha: Academia, 2021.

Odborné texty se obecně liší např. svou komplexností, ale i úhlem pohledu na problematiku hybridní války. Pro zpracování práce jsou voleny především ty zdroje, které nabízejí spíše „kritický“ pohled na celou zkoumanou problematiku. Odborné texty mj. také hodnotí dosavadní výzkum provedený ve zkoumané oblasti a tím poskytují určitou možnost se ve velmi složité odborné diskusi zorientovat a zvážit veškeré předkládané argumenty pro vyjasnění konceptu i jeho nástrojů. Zajímavostí je, že v žádném z analyzovaných odborných zdrojů nebyl nalezen žádný obdobně zaměřený výzkum, tj. výzkum, který by sledoval izraelské působení v Sýrii v kontextu konceptu hybridní války. V dostupných zdrojích je pozornost zaměřena na dílčí témata sledované problematiky, např. izraelské zapojení v Sýrii, avšak ne v kontextu konceptu hybridní války. Analogicky je v odborných zdrojích věnována pozornost problematice hybridní války, ale opět ne v kontextu izraelského působení v Sýrii.

V části Bibliografie je uveden seznam všech využitých pramenů.

1 Koncept hybridní války

1.1 Vymezení a vývoj konceptu

Hybridní válka a další označení obdobného významu (např. hybridní hrozby), jsou v současnosti velmi frekventované a akcentované pojmy. I přesto, že se pojem hybridní válka využívá relativně často, a to již nejen ve vojenských či akademických kruzích, ale i laické veřejnosti, je stále poměrně problematický. Jakýkoliv pokus o datování prvního využití nástrojů, které by odpovídaly podmínkám klasifikace hybridní války, je v podstatě nemožný. Již starověcí myslitelé diskutovali o válce, jejích metodách a významech. Podstatu toho, co se skrývá za možná až příliš vágním pojmem, lze nalézt v každém minulém i současném konfliktu.²

V průběhu historie se vyvinulo mnoho přívlastků, kterými může válka disponovat. Mezi nejfrekventovanější pojmy lze zařadit tzv. spravedlivou válku, totální válku, útočnou

² Jaroslav Kurfürst et al, *Za zrcadlem. Hybridní válka jako staronový fenomén mezinárodních vztahů* (Praha: Academia, 2021), 56.

či obrannou válku. Dále přirozeně existují přívlastky pro tzv. ideologickou válku, třídní válku, občanskou válku, guerillovou válku atd.³ Využití přídavného jména „hybridní“ v kontextu vojenské či jiné síly se však datuje až do 90. let minulého století. Nicméně snahy o definici nového způsobu vedení boje jsou pozorovatelné o mnoho let dříve.⁴ Snahou popsat nové dění na poli válečných konfliktů se zabývalo a zabývá mnoho odborníků, kteří se pokoušejí nové způsoby co nejpřesněji popsat, jako například F. G. Hoffman, N. Freier či C. Bowers. Příkladem toho může být tzv. Grand strategy, válčení čtvrté generace či válčení složitých sil.⁵ Samotný přívlastek „hybridní“ situaci nijak nezjednodušuje.

Význam slova „hybridní“ bývá většinou vykládán jako smíšený či kříženecký.⁶ V souvislosti s hybridní válkou je, i bez znalosti definic či popisů, kterými daný koncept oplývá, zjevné, že ke smíšení dochází ve smyslu druhu sil, které tato válka využívá. Jak však připomíná Vojtěch Bahenský, „...koncept se zrodil v konkrétní situaci a s konkrétním poměrně pragmatickým účelem.“⁷ Je tedy nutné při posuzování konceptu si uvědomovat kontext doby vzniku a kontext požadavků na nový typ vedení války.

Jak již bylo uvedeno, přívlastky determinují určité znaky, jak může daný konflikt vypadat. V souvislosti s přívlastkem „hybridní“ lze uvažovat o válce, která bude vykazovat znaky jak konvenčně, tak nekonvenčně vedeného boje, a to za možnosti využití některých dalších výše uvedených metod. Pro lepší pochopení pojmu hybridní válka, je nutné objasnit nejzásadnější pojmy, které jsou s hybridním válčením spojené.

Teoretické uchopení konvenční války hovoří o využití všech dostupných zbraní všemi stranami konfliktu. Zároveň využití zbraní je limitováno na ty, které nejsou považovány za zbraně hromadného ničení. Očekává se, že konvenční válka bude dbát na závazné mezinárodní úmluvy upravující dění v konfliktech.⁸ I přesto, že se jedná o ozbrojený konflikt, strany boje jsou jasně označeny a útoky by měly směřovat primárně proti ozbrojeným složkám nepřítele.⁹

Nekonvenční vedení boje je již dle názvu opakem konvenční války. V tomto případě je však definice obtížnější, poněvadž zde se již nebezpečně blízko vyskytují další přívlastky.

³ Jaroslav Kurfürst et al, *Za zrcadlem. Hybridní válka jako staronový fenomén mezinárodních vztahů* (Praha: Academia, 2021), 55.

⁴ Tamtéž, str. 41.

⁵ Tamtéž, str. 34-36.

⁶ „Pojem hybridní,“ *Slovník cizích slov*, citováno 10. října 2022, <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/hybridni>.

⁷ Vojtěch Bahenský, „Paradox hybridní války: O příčinách a následcích pragmatismu v debatě,“ *Obrana a strategie* 18, č. 2 (Prosinec 2018): 94.

⁸ Např. Ženevské konvence.

⁹ Jan Spišák, Jan Gireth a Marek Fiebich, „Válčení a jeho podoby,“ *Vojenské rozhledy*, č. 1 (2020): 5.

„Nekonvenční válčení, někdy označované rovněž nekonvenční válka (Unconventional Warfare), je popisováno jako široké spektrum vojenských a polovojenských operací, obvykle dlouhého trvání, které jsou převážně prováděny prostřednictvím nebo s místními či podpůrnými silami, které jsou organizovány, vyškoleny, vybaveny, podporovány a řízeny v různém rozsahu externím leaderem.“¹⁰

Na základě předložených faktů je zřejmé, že hybridní válka se skládá z pomyslných dílů – těmi jsou strategie využívající konvenční i nekonvenční metody vedení boje. I přesto je však taková definice nedostačující a je nutné hledat konkrétnější vymezení toho, co hybridní válka představuje. Pro účely bakalářské práce jsou pojmy vážící se ke konceptu hybridní války (jako např. hybridní hrozby, hybridní válčení, hybrid warfare) považovány za obdobné.

1.2 Diskuse o konceptu hybridní války

Jak již bylo výše uvedeno, pojem hybridní válka je v současnosti velmi akcentovaným tématem. I přesto však nepanuje obecná shoda na tom, co hybridní válka je a není. I přesto, že tento pojem je velmi frekventovaný, názory na něj jsou spíše kritické. V minulosti se o specifikování pojmu pokoušelo mnoho odborníků. Pro účely textu je využito několik následujících pohledů na hybridní válku, jejichž účelem je přiblížit a vymežit samotný pojem a potenciálně i jeho nástroje.

Autoři jsou vybráni na základě jejich dlouhodobého odborného zájmu o danou problematiku a jejich přínosu pro zkoumání celého tématu. Těmi jsou zejména Frank G. Hoffman, Nathan Freier a Christopher O. Bowers. Pro doplnění pohledu na definování hybridní války jsou uvedeny a zkoumány také definice tří organizací, které se v daném problému, minimálně v teoretické rovině, angažují. Jsou to Severoatlantická aliance, Evropská unie a Evropské centrum excelence pro čelení hybridním hrozbám¹¹, a to vzhledem k jejich snaze aktivně řešit nové bezpečnostní hrozby nejen ve svém vlastním teritoriu.

Frank G. Hoffman popisuje hybridní hrozby, jako hrozby využívající široké spektrum nástrojů, a to dokonce víceméně ve stejný moment. Připouští, že je možné využití konvenčního, nekonvenčního, nepravidelného, ale i dalších druhů válčení, najednou. Což do jisté míry odlišuje hybridní válku od zažitých modelů vedení konfliktu. Na druhou stranu čtenář musí být velmi pozorný, poněvadž nástroje, které nejen Hoffman prisuzuje

¹⁰ Jan Spišák, Jan Gireth a Marek Fiebich, „Válčení a jeho podoby,“ *Vojenské rozhledy*, č. 1 (2020): 5.

¹¹ V originále European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats.

hybridní válce, se tradičně objevují i v minulosti. Hybridní války se dle něj také odlišují sloučením či prolínáním různých složek.¹²

Zároveň Hoffman specifikuje využití hybridního válčení a jeho aktéry. Těmi dle něj mohou být jak státní, tak nestátní aktéři a specifikuje úrovně, na kterých mohou být jednotlivé metody využity. Hybridní válka je dle Hoffmana komplexní, využívá konvenční, nepravidelné a další druhy válčení, včetně terorismu. Hoffman také zdůrazňuje využití kriminálních aktivit a násilí, které se mohou stát jednou z metod vedení hybridní války.¹³

Nelze tedy očekávat tak značnou změnu v rovině změny aktérů, protože ti budou pravděpodobně stále stejní, či podobní. Změnu lze očekávat ve využívání nových metod, které hybridní války a „nová doba“ přinášejí. Je také nutné přemýšlet o pojmu „nové“. Pravděpodobná „novost“ budoucích metod spočívá v jejich propojení, komplexitě a uchopení. To do jisté míry determinuje i budoucnost válečných aktérů. Všechny strany, které budou chtít obstát, budou muset být abnormálně rychle schopny se vypořádávat s novými vlivy a rychle se naučit pohybovat v novém bezpečnostním prostředí.

Hoffman vysvětluje, že hybridní války jsou nesmírně variabilní. Mohou být dlouhodobého charakteru, nebo mohou být „bleskové“. Hybridnost spočívá dle Hoffmana i ve strukturální hierarchii zapojených aktérů, přičemž je nutné počítat se širokým spektrem angažovaných složek. Zapojeny nejsou a nebudou pouze armádní složky, jak je tomu povětšinou v konvenčním válčení. V hybridní válce působí státy, státy sponzorované skupiny, nestátní aktéři včetně např. teroristických skupin či jiné „hybridní organizace“ typu Hamás či Hizballáh.¹⁴

Christopher O. Bowers vnímá hybridní válku jako kombinaci nepravidelného válčení s dalšími schopnostmi státních a nestátních aktérů. Spíše však upírá pozornost na určitou identifikaci vznikajících hybridních protivníků.¹⁵ Protivník musí být „schopný“, a to ve smyslu disponovat strategickou technologií, umět ji pro něj smysluplně využít a být v tomto disponování schopný dlouhodobé udržitelnosti.¹⁶ Dalším specifickým znakem je „zralost“. Zralý protivník musí být podporován obyvatelstvem, být adekvátně organizovaný, jeho složky musí být loajální a pracovat s účinnou strategií. Dále se zabývá také vhodným „terénem“

¹² Frank G. Hoffman, *Conflict in the 21st Century: The Rise of Hybrid Wars*, (Arlington: Potomac Institute for Policy Studies, 2007), 29.

¹³ Tamtéž, str. 16.

¹⁴ Tamtéž, str. 29.

¹⁵ Christopher O. Bowers, „Identifying Emerging Hybrid Adversaries,“ *Parameters* 42, 1 (Leden 2012): 41.

¹⁶ Tamtéž, str. 42.

hybridního protivníka, ať již se jedná o terén lidský či geografický. Předpokládá, že čím jednodušší je lidský i geografický terén, tím snazší bude boj pro konvenčně bojující armádu.¹⁷

Oba výše uvedení autoři pracují s poměrně striktně determinujícími definicemi či popisy, jak hybridní válka vypadá a jak bude vypadat budoucí hybridní protivník. Při posuzování jejich názorů je za prvé nutné brát v potaz časový odstup, jelikož oba autoři texty napsali před více jak deseti lety a je jasné, že za tu dobu se budoucnost již v některých ohledech stala přítomností. Za druhé je však díky tomuto časovému odstupu možné texty kriticky hodnotit v kontextu dalšího vývoje v bezpečnostním prostředí a případně s autory polemizovat.

Třetím autorem, který se hybridní válkou zabýval je Nathan Freiel. Na rozdíl od dvou předchozích autorů se ke striktně vymezeným definicím staví spíše záporně, a to z důvodu nemožnosti pojmout veškeré aspekty hybridních hrozeb a zároveň zbytečné inklinaci k “definování nedefinovatelného“. Domnívá se, že daleko produktivnější je zajímat se spíše o složitost celého bezpečnostního prostředí a řešit přímo obranu proti hybridním hrozbám než jejich definování. Oficiální definice dle Freiela omezují samy sebe, a to mj. kvůli nemožnosti předvídat další vývoj v bezpečnostním prostředí a další vývoj na poli hybridní války.¹⁸

Definování hybridní války Hoffmanem a dalšími, kteří se přiklání k užším definicím, je z jeho pohledu smysluplné, nicméně nelze je považovat za stavební kámen pro rámcování hybridních válek. Zároveň tyto definice nejsou schopné se vypořádat s budoucími verzemi hybridního a jiného válčení.¹⁹

Freiel se přesto pouští do určitého popisu hybridních hrozeb, a to následovně. Říká, že se jedná o „obraně-relevantní“ výzvy, které na základě jejich původu, povahy a způsobu a zejména specifické hlavní části konfliktu jsou těžce klasifikovatelné, nicméně jejich rozsah, intenzita a komplexnost dává najevo, že nejsou „řešitelné“ bez rozsáhlého zapojení obranných složek a ministerstva obrany.²⁰

Jak již bylo uvedeno výše, hybridní války se dostávají do stále širšího povědomí a metody hybridní války jsou stále více využívány. To nutí mezinárodní organizace, aby se samy k dané problematice „postavily“ a určily si přístup, který do budoucna bude jejich pohled rámcovat.

¹⁷ Christopher O. Bowers, „Identifying Emerging Hybrid Adversaries,“ *Parameters* 42, 1 (Leden 2012): 44-45.

¹⁸ Nathan Freiel, „Hybrid Threats and Challenges: Describe...Don't Define,“ citováno 17. října 2022, <https://smallwarsjournal.com/jrnl/art/hybrid-threats-and-challenges-describe-dont-define>.

¹⁹ Tamtéž.

²⁰ Tamtéž.

První organizací, jejíž definování hybridní války je zkoumáno, je Evropská komise, potažmo EU. „Definice hybridních hrozeb jsou sice různé a musí zůstat flexibilní, aby mohly reagovat na proměnlivou povahu těchto hrozeb, ovšem jde o to vystihnout soubor různých nátlakových a podvratných činností a konvenčních i nekonvenčních metod (např. diplomatických, vojenských, ekonomických a technologických), které mohou různí státní i nestátní aktéři koordinovaným způsobem využívat k tomu, aby dosáhli konkrétních cílů, aniž by formálně vyhlásili válku. Snahou je obvykle využívat zranitelnosti cíle a vytvářet nepřehledné situace s cílem narušit rozhodovací procesy.“²¹

Je tedy zjevné, že Evropská komise ponechává v definici určitou volnost. Zároveň však její popis hybridních hrozeb poskytuje poměrně dobrou představu, co si pod danou definicí představit. Pokud přijmeme samotnou existenci hybridní války je nutné zmínit, že lze velmi obtížně hybridní válku definovat, aby definice byla dostatečně flexibilní, jak uvádí Evropská komise, ale zároveň se definice „nerozměnila“ a nepostrádala svůj smysl. Jako u většiny definic nastává problém mezi samotnými pojmy, kdy v tomto případě se mluví o hybridních hrozbách, nicméně definice by při troše dobré vůle a vzájemné zaměnitelnosti, které se běžně mnozí dopouštějí, byla využitelná i pro hybridní válku jako takovou.

Druhou organizací, která se také otázkou hybridních hrozeb a války zajímá, je Severoatlantická organizace (NATO). NATO se dokonce samotným konceptem začalo zabývat již o několik let dříve než Evropská unie, a to zhruba kolem let 2010-2011.²² Popis hybridní války z pera NATO se omezuje na hrozby a výzvy ze strany státních i nestátních aktérů se snahou cílit na instituce, ovlivňování veřejného mínění a „podkopávání“ bezpečnosti občanů NATO. Hybridní metody válčení – jako propaganda, podvod, sabotáž a další nevojenské taktiky – se již dlouho používají k destabilizaci protivníků. To, co je na útocích v posledních letech nové, je jejich rychlost, rozsah a intenzita, které umožňují rychlé technologické změny a globální propojení.²³

Poslední zkoumaná definice je vytvořena Evropským centrem excelence pro člení hybridním hrozbám. Jeho vnímání konceptu hybridní války je poměrně široké. Hovoří o koordinované a synchronizované akci, která se prostřednictvím rozsáhlé škály prostředků záměrně zaměřuje na systémovou zranitelnost demokratických států a institucí.

²¹ „Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě. Společný rámec pro boj proti hybridním hrozbám. Reakce evropské unie,“ Evropská komise, publikováno 6. dubna 2016, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX%3A52016JC0018>.

²² Jaroslav Kurfürst et al, *Za zrcadlem. Hybridní válka jako staronový fenomén mezinárodních vztahů* (Praha: Academia, 2021), 58.

²³ „NATO’s response to hybrid threats,“ citováno 15. října 2022, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_156338.htm.

Hybridní válka a její hrozby jsou definovány jako činnosti, které využívají prahové hodnoty detekce a připisování, stejně jako různá rozhraní (válka-mír, vnitřní-vnější bezpečnost, místní-státní a národní-mezinárodní) a aktivity zaměřené na ovlivňování různých forem rozhodování na místní (regionální), státní nebo institucionální úrovni a určené k podpoře a/nebo naplnění strategických cílů agenta a zároveň k podkopání a/nebo poškození cíle.²⁴

Z předešlých definic a popisů je zjevné, že i přes to, že se odborná společnost ke konceptu hybridní války staví převážně kriticky, je stále využíván. Koncept a jeho definice naráží na řadu problémů. Budoucnost pojmu hybridní válka je pravděpodobně ten nejproblematictější bod, který se samotných definic týká. Přirozeně problém spočívá v tom, že nikde není specificky určeno, jak mají hybridní války vypadat v současnosti, natož v budoucnosti. Zároveň však definice, které se dopouštějí užšího popisu, narážejí na nemožnost „zaškatulkování“ jednotlivých konfliktů, poněvadž každý konflikt je odlišný a jeho specifika nelze srovnávat.

Tvář hybridní války vždy mohou určovat pouze přímí aktéři s přihlédnutím k podmínkám, kterými v době vedení konfliktu disponují. Nelze tedy jasně stanovit, co budou hybridní války obsahovat. Tento problém se odráží zejména u „striktních“ definic, se kterými pracují Hoffman a Bowers. Ačkoliv pro pochopení toho, co hybridní válka může znamenat, jsou jistě jejich popisy přívětivější. Nejen protože více specifikují jednotlivé aspekty, a tím nabízejí možnost čtenáři si spíše definici představit, či „srovnat“ v kontextu např. již probíhajících konfliktů. Zároveň však nedávají dostatečný prostor současným i budoucím konfliktům se do definice „zaškatulkovat“.

Je naprosto přirozené, že tak jako probíhá určitý vývoj ve všech oblastech lidského života a světového dění, probíhá vývoj i v oblasti konfliktů. Vzhledem k tomu, že pravděpodobně nikdo zcela jistě neví, jak budou vypadat konflikty za deset let, také nikdo neví, jakou podobu budou mít ani tzv. hybridní války. Či spíše, zdali všechny konflikty nebudou vykazovat určitou „hybriditu“. A zda i přes potenciální „hybriditu“ konfliktů bude koncept stále využíván. Ačkoliv odborná společnost se snaží přeorientovat k jinému označení současných i budoucích konfliktů, pro laickou veřejnost se pojem stal synonymem pro široké spektrum činností.

Pružnější definice Freiela dává větší možnost pracovat s konkrétními konflikty v kontextu jeho definice. Zároveň může být pro čtenáře obtížnější, pochopit, co si pod jeho

²⁴ „Hybrid threats as a concept,“ citováno 22. října 2022, <https://www.hybridcoe.fi/hybrid-threats-as-a-phenomenon/>.

definicí představit. Čím více bude definice či popis „volnější“, tím může být přívětivější pro „škatulkování“ různých konfliktů. Zároveň však je nutné věnovat více pozornosti samotnému pochopení významu dané definice.

Poměrně přijatelná, ne však zcela „volná“, je definice Evropské komise, která vymezuje určité způsoby vedení boje, ale ne natolik, aby jasně specifikovala konkrétní metody, které by byly dosti vylučující. Veřejně dostupný popis NATO je v kontextu ostatních, výše uvedených popisů spíše fádního charakteru, a i přes to, že NATO je zejména vojenskou a politickou organizací, a čtenář by očekával určitou inovativnost, nepředkládá žádnou revoluční definici. Na tom se odráží také fakt, že NATO výzkum hybridní války již před lety ukončilo.

Poslední uváděná definice z pera Evropského centra excelence pro čelení hybridním hrozbám se pohybuje na pomezí výše uvedených dominantních definicí. Dopouští se určité specifikace jednotlivých metod, zároveň však nabízí poměrně široký prostor, ve kterém lze spatřovat řadu současných i minulých konfliktů.

Všechny uvedené popisy jsou cenné, jsou využitelné pro další zkoumání a diskusi, jež se ohledně hybridního válčení vede, nicméně všechny disponují zásadním „ale“, které víceméně znemožňuje vybrat si jeden či druhý. Stejně jako je velmi obtížné vyjmenovat všechny nástroje, které hybridní války mohou využít, je i obtížné nalézt jednu skutečně využitelnou definici, kterou nelze zpochybnit. Je tedy vhodné držet se určitého popisu, co hybridní válka je, ostatně tento popis nabízejí i uvedené definice.

Každá definice může být využitelná a vhodná pro jiný region, jiné vnímání konceptu hybridní války i jiného pozorovatele. Ačkoliv je stále třeba zdůrazňovat spíše kritický pohled na samotný koncept, či spíše na současný stav debaty ohledně konceptu a jeho nástrojů, poslední zmíněná definice (Evropské centrum excelence pro čelení hybridním hrozbám) se jeví v kontextu zaměření práce jako nejsmysluplnější. Jak již bylo výše naznačeno, stále je potřeba brát na zřetel, že i samotným využíváním zmíněných definic může hrozit riziko „pragmatického“ využití konceptu, ale i jeho zneužití či nevhodného použití, kterému se každý autor chce vyhnout. Ačkoliv koncept hybridní války bývá zpochybňován a kritizován, je velmi složité najít jiný obdobný koncept, který by dokázal popsat určitý druh působení.

Problémem, který celé zkoumání provází, je nutnost hybridní válku definovat, a to i bez nároku na jednoznačnost a komplexnost této definice. Zjistili jsme, že čím více a úporněji se budeme pokoušet o jasnou definici, budeme se muset potýkat s problémem, že pravděpodobně nám nepůjde do rámce definice zasadit skutečné konflikty, protože v určité míře nám nebudou do definice pasovat. Pokud se však k žádné definici nepřikloníme,

bude možné za hybridní válku označit téměř jakékoliv aktivity spojené se soupeřením zemí v rámci mezinárodních vztahů. Je tedy potřeba mít určitý obsahový rámec, který i výše uvedené definice představují, avšak nebýt v jejich dodržování příliš důsledný.

V kontextu zaměření práce na oblast Blízkého východu, konkrétně aktivit Státu Izrael v Sýrii lze tak definici Evropského centra excelence pro čelení hybridním hrozbám považovat za pravděpodobně nejvyužitelnější, neboť nabízí dostatečné meze, ale zároveň i prostor pro ohraničení izraelského působení.

Smyslem zkoumání jednotlivých definic bylo nalezení takového popisu, který pomůže v analýze konkrétního konání Státu Izrael v perspektivě politické situace svého regionu a ohraničí spektrum sledovaných činností. Uvedený popis je však třeba brát jako „pomocnou ruku“ pro lepší zpracování uvedené případové studie.

1.3 Nástroje hybridní války

Debata ohledně nástrojů, které hybridní válka využívá či může využívat, je obdobně komplikovaná jako hledání „nedefinovatelné“ definice samotného pojmu hybridní válka. Tím, jak úzce je hybridní válka vymezena, je přirozeně determinováno, jak budou vyjádřeny jednotlivé metody hybridních konfliktů. Na druhou stranu ale není možné se tomuto tématu zcela vyhnout, protože pro další zkoumání hybridní války „v praxi“ v kontextu Izraele, je vhodné si nejakcentovanější metody hybridní války představit. Toto obeznámení je však podmíněné vědomím, že i následná „praxe“ se může do určité míry od uvedených metod odlišovat.

Z předchozích definic je zjevné, že hybridní válka může využívat konvenční válčení, které se taktéž objevuje u „běžných“ konfliktů, které nenesou označení hybridní. Dále se v definicích výše uvedených autorů objevuje tzv. nepravidelné válčení. „Irregular warfare“ neboli „nepravidelné válčení“ se od konvenčně vedeného boje odlišuje konfrontací typu síla vs. síla. Nepravidelné válčení může více cílit na civilisty a disponuje různými odvětvími,

kteří lze do této metody zařadit. Těmi jsou např. terorismus, povstalectví, guerilla a využití nekonvenčních metod vedení boje. Nekonvenční vedení boje využívá vojenské a polovojenské operace, mohou být využity ale i sabotáže, podvratná činnost, partyzánská válka atd.²⁵

²⁵ „Hybrid threats as a concept,“ citováno 22. října 2022, <https://www.hybridcoe.fi/hybrid-threats-as-a-phenomenon/>.

Z výše uvedené definice Evropského centra excelence pro čelení hybridním hrozbám je zřejmé, že hybridní válčení může využívat i diplomatické, ekonomické a jiné aktivity s cílem poškodit nepřítele. Diverzita rozhraní hybridního konfliktu může být podceňovanou proměnnou, stejně jako zaměření nejen na státní či vládní instituce, ale i na první pohled méně relevantní cíle.

Je nutné také zmínit využití metod, které nemusí být jednoduše viditelné. Těmi mohou být různé psychologické operace, propaganda a zneužívání kyberprostoru, které cílí mj. na silové státní složky, kritickou infrastrukturu a civilní obyvatelstvo. Konflikty, včetně těch hybridních, se neobejdou bez dostatku informací poskytovaných zpravodajskými službami. Důležitá je kombinace různých nástrojů, způsoby jejich využití, důraz kladený na jednotlivé metody a jejich cílené zaměření. Toto všechno jsou faktory, které zásadně určují samotnou podobu hybridního konfliktu.

Škála metod využívaných v hybridní válce je pravděpodobně jeden z důvodů, proč je hybridní válka stále více akcentovaným pojmem. Podporoval by to i výrok ruského generála Gerasimova, který prohlásil, že v současnosti se hranice mezi válkou a mírem stírá.²⁶ Kvůli širokému spektru nástrojů a operací, mohou i laici pod označení hybridní válka zařadit při troše kreativity v podstatě jakoukoliv aktivitu. Je zřejmé, že všechny typy válčení disponují širokým spektrem konkrétních nástrojů, které mohou být součástí vedení boje, nicméně i přesto je nutné být opatrný a jednotlivé akce rozlišovat, aby nedošlo k nesprávnému úsudku. To by mělo v tomto případě za následek ještě větší natahování celého konceptu a potažmo také další poškození již tak diskutabilního pojmu.

Hybridní válka stírá rozdíly mezi konvenčním a nekonvenčním válčením a dalšími druhy boje včetně nepravidelného a asymetrického. Může být uplatňována v jakémkoli geografickém prostoru, ale zároveň se hybridní válka neomezuje pouze na tento prostor. Může využívat i aktivity v ekonomickém, sociálním a kulturním prostředí. Co je však pravděpodobně nejdůležitější a co je potřeba zdůraznit, je nutný a nezastavitelný vývoj v bezpečnostním prostředí. Nástroje hybridní války dnes vypadají jinak, než budou vypadat zítra. Ani jednu podobu však nelze zcela vtěsnat do jakýchkoliv definic, které si výzkumníci či vojenští analytici stanoví.

²⁶ Jan Grohmann, „Hybridní války podle Valerije Gerasimova,“ *Armádní noviny*, 5. března 2015, <https://www.armadinoviny.cz/hybridni-valky-podle-valerije-gerasimova.html>.

1.4 Aktéři hybridní války

Aktérem hybridního konfliktu mohou být státní i nestátní aktéři. Intenzita, kterou budou v hybridním válčení působit, se odvíjí od jejich schopnosti hybridnost konfliktu organizovat, finančně zajistit a strategicky zabezpečit. Aktéři hybridních válek se nebudou podstatně lišit od současných či minulých aktérů. Podstatou je změna přístupu k vedení určitých operací a celého válečného konfliktu. Lze očekávat nejen další proměny bezpečnostního prostředí, ale také vývoj v přístupu k vedení boje.

Aktéry hybridní války je možné rozdělit na tři typy, které je následně možné ještě dále členit. Prvním aktérem jsou státy, druhým jsou nestátní aktéři financovaní vládou a třetím jsou nestátní aktéři, kteří se financují sami.²⁷ Lze očekávat, že v budoucnu budou schopni vést válku nejen silné státy typu Čínská lidová republika či Spojené státy americké. Je možné taktéž očekávat silnější proniknutí do tajů hybridního válčení ze strany regionálních organizací, povstaleckých skupin či jiných nestátních aktérů. Je zcela přirozené, že takové organizace nebudou mít možnosti využít všech nástrojů hybridní války a budou se přiklánět spíše k nepravdělnému válčení. Naopak stát či jiný aktér, který bude schopný finančně, personálně, materiálně a znalostně zabezpečit zejména konvenční způsob boje, může hybriditu konfliktu využívat pouze okrajově či jako doplněk. Aktéři, kteří nebudou mít prostředky vést konvenční válku, budou nuceni být vynalézavější a volit metody, které je možné označit za hybridní.

Není tedy nikde stanoveno, v jaké míře musí být nástrojů využíváno, aby bylo možné konflikt označit za hybridní. Stejně jako nikde není stanoveno, jak dlouho konflikt musí probíhat, aby již disponoval přívlastkem „hybridní“.

V minulosti bylo v kontextu hybridní války akcentováno hnutí Hizballáh, jako prototyp využití hybridity konfliktu i ne zcela masivním uskupením.²⁸ Byť v kontextu Libanonu či celé Levanty mu nelze upřít podstatný vliv, jeho působení je značně omezené. Do budoucna lze očekávat hybriditu u mnoha dalších a „menších“ uskupení, která ale v určitém regionu či pozici, budou schopna konkurovat o mnoho silnějším soupeřům. Lze skutečně počítat, že ti aktéři, kteří jsou známi z bezpečnostního prostředí nyní, se pokusí své strategie transformovat do takové podoby, aby vyhověly požadavkům nové doby.

Evropské centrum excelence pro čelení hybridním hrozbám hovoří o různých stupních, ve kterých jsou hybridní válka či hrozby naplňovány. Může se jednat jak o místní samosprávu,

²⁷ Frank G. Hoffman, *Conflict in the 21st Century: The Rise of Hybrid Wars*, (Arlington: Potomac Institute for Policy Studies, 2007), 28.

²⁸ Tamtéž, str. 35.

tak o státní či institucionální úroveň. Na hybridním působení mohou kooperovat všechny složky státní správy či všechny formální i neformální složky jiného nestátního aktéra. Může docházet také k propojení několika aktérů či k užší či širší kooperaci v rámci určitých hybridních operací.²⁹

V této podkapitole je však nutné i akcentovat Hoffmanův názor na jednotlivé aktéry, protože je zjevné, že při současném sledování bezpečnostního prostředí a konfliktů, které označujeme jako hybridní, je více než zřejmé, že aktéři jsou téměř totožní s těmi, kteří byli v daném působení aktivní i před desítkami let.

Ačkoliv konec studené války vybízel k novému světovému uspořádání a novým aktérům na poli mezinárodního dění, je dnes zřejmé, že ti aktéři, kteří působili před dobou hybridních válek, jsou aktivní i nyní. S rostoucí propojeností a zplošťováním světa dochází k rostoucímu počtu nových aktérů, a to zejména z řady nestátních aktérů. Toto rozšíření je pozorovatelné např. na nárůstu řady teroristických organizací, které se k hybridnímu válčení více či méně uchylují.

Nová doba nabízí nové možnosti boje a jeho vedení. Dovoluje zároveň i nerelevantním organizacím a státům pokusit se o expanzi svého vlivu za pomoci nových metod, kterými mohou být i nástroje hybridní války. Stejně jako se mění současné bezpečnostní prostředí, lze vývoj v podobě konfliktů přirozeně očekávat i do budoucna a lze pouze odhadovat, zdali aktéři, kteří se budou vyskytovat v budoucnosti, budou totožní s těmi současnými. Jedna věc je však víceméně jistá, a to, že budoucí doba bude využívat všechny možnosti, které se k oslabení protivníka naskytnou, a bude tedy hybridní.

2 Izraelské působení v Sýrii

Jak již bylo uvedeno v úvodní části předložené bakalářské práce, dění v Sýrské arabské republice bylo zvoleno na základě specifčnosti, jakou oplývá v rámci regionu a vlivům, jež přesahují hranice samotného státního útvaru. Při určitém zobecnění je možné říci, že Sýrská arabská republika se stala kolbištěm pro soupeření strategických a bezpečnostních zájmů velmocí i regionálních nestátních uskupení. Na situaci v Sýrii lze tedy nahlížet jako na význačnou, nikoliv pouze pro její dynamičnost, ale také pro spletitost a množství státních i nestátních aktérů, kteří se do dění v zemi v posledních letech zapojili.

²⁹ „Hybrid threats as a concept,“ citováno 22. října 2022, <https://www.hybridcoe.fi/hybrid-threats-as-a-phenomenon/>.

První podkapitola je věnována krátkému nahlédnutí do nedávné historie Syrské arabské republiky, a to dění v druhé polovině minulého století, které je klíčové pro pochopení aktuálního stavu země. Toto dění nejenže přirozeně ovlivnilo současnou situaci, ale do jisté míry je možné tvrdit, že ji determinovalo. Sýrie se potýkala s mnohými problémy již od svého vzniku v polovině minulého století a následující léta ukázala, že problémy budou dříve či později eskalovat. Vzhledem k dynamickému vývoji posledních let nelze opomenout syrskou revoluci jako zásadní milník syrského dějinného vývoje, ale i jako zlom v eskalaci chaosu, do kterého země upadla. Dále je v práci zkoumáno aktuální rozdělení moci, jakožto motivátor pro nejen izraelské zapojení v zemi.

Druhá a třetí podkapitola zkoumá konkrétní zapojení Státu Izrael do syrské revoluce (či občanské války), a to na základě poznatků získaných z první části předložené bakalářské práce. Ačkoliv je koncept hybridní války problematický, jak již bylo naznačeno v první části, stále se jedná o jeden z nejlépe uplatnitelných konceptů pro případ izraelského zapojení v Syrské arabské republice. Na základě definic a způsobu vnímání daného fenoménu je možné určit, zda izraelské působení využívá prvky hybridního konfliktu, či zda se k tomuto konceptu v určité míře přibližuje. Toto zkoumání je provedeno na praktických typových ukázkách izraelského zapojení, které je porovnáváno s konáním, které lze označovat jako hybridní.

Poslední podkapitola přímo souvisí s izraelským zapojením, a to z hlediska jeho verbální komunikace aktivit, ale také mezinárodněprávním ukotvením. Zjednodušeně řečeno jde o to, jakým způsobem Stát Izrael obhájí své aktivity v Sýrii, zejména na základě mezinárodního práva. Výsledkem daného zkoumání je zodpovězení výzkumných otázek položených v úvodní kapitole.

2. 1 Vývoj izraelsko-syrských vztahů v druhé polovině 20. století

Vztahy Syrské arabské republiky a Státu Izrael jsou více než problematické již od vzniku Izraele v roce 1948. Ještě před vznikem samostatného Státu Izrael se Sýrie stavěla proti sionistickým tendencím zbudování židovského státu. Následkem vyhlášení nezávislosti Izraele v květnu 1948 bylo rozpoutání války mezi nově vzniklým státem a jeho arabskými sousedy. Jednou ze zúčastněných zemí byla i Syrská arabská republika, která s Izraelem sdílí svou jihozápadní hranici. I přes nepopíratelnou izraelskou výhru zůstaly vztahy s arabskými státy velmi napjaté. Arabské státy odmítaly Izrael uznat, natož s ním jednat³⁰.

³⁰ Avi Šlaim, *Izrael a Palestina: přehodnocení, revize, vyvrácení* (Praha: Academia, 2016), 57.

Zároveň v arabských zemích rostlo násilí proti židovskému obyvatelstvu, což vyvolalo další migrační vlnu do Izraele a izraelské elity to ještě více determinovalo v antipatii k okolním státům. „Arabsko-izraelský konflikt přetrval jako následek války roku 1948 ve dvou rovinách: na mezistátní a na izraelsko-palestinské úrovni. Vztahy mezi Izraelem a sousedními arabskými státy byly jasné, výbušné a násilné. Nabíraly podobu zdlouhavé hraniční války, která pravidelně ústila ve válku úplnou.“³¹

Druhá úplná válka přišla v roce 1956, kdy na Izrael podnikl útok Egypt, opět podporovaný arabskými státy a Sovětským svazem. Ačkoliv do tohoto konkrétního konfliktu se Sýrie přímo nezapojila, stála za svými arabskými partnery. V kontextu Sinajské války či Suezské krize je důležitější sledovat geopolitické pozadí konfliktu. Na stranu Izraele se přímo postavila Francie a Velká Británie, přičemž pro Velkou Británii zapojení znamenalo střet se svým hlavním partnerem USA. Na stranu Egypta se mimo arabských států postavil Sovětský svaz. Spojené státy se k celé situaci stavěly obecně velmi negativně, a to se propadlo i do vztahů se zapojenými zeměmi.

Další eskalace přišla v roce 1967. Izrael podnikl preemtivní útok na své sousedy a získal nemalé územní zisky. V kontextu Sýrie je nutné zmínit obsazení Golanských výšin, které do té doby byly plně pod kontrolou Syrské arabské republiky. V následujících letech se staly jedním z hlavních bodů syrsko-izraelského napětí. „Do konce války získal Izrael od Egypta Sinajský poloostrov, syrské Golanské výšiny a jordánský Západní břeh. Od této chvíle se arabské státy na konfliktu s Izraelem přímo podílely. Chtěly znovu získat svá území zpět, a tak přijaly slogan „co bylo vzato silou, jedině silou může být získáno zpět“.“³²

V roce 1972 Sýrie spolu s Egyptem a podporou dalších arabských států regionu zaútočily na Izrael během svátku Jomkipur. Smyslem této války bylo v ideologické rovině zničení celého židovského státu, fakticky ale bylo pro Sýrii hlavním cílem získat zpět ztracená území z období Šestidenní války. I přes značnou výhodu se arabským státům nepodařilo ztracené území získat.

V následujících letech již nedošlo k žádné tak vyostřené eskalaci, a to zejména díky mírovým dohodám, jež byly s arabskými státy uzavřeny. Syrská arabská republika je ovšem *de iure* s Izraelem ve válečném stavu dodnes. Nikdy totiž nebyla obdobná dohoda mezi oběma státy uzavřena. Lze pouze spekulovat, zda by Sýrie nepodnikla na Izrael další konvenční útok, pokud by samotná nebyla zmítaná vnitropolitickými krizemi a problémy. Dlouhodobě však

³¹ Avi Šlaim, *Izrael a Palestina: přehodnocení, revize, vyvrácení* (Praha: Academia, 2016), 57-58.

³² Tamtéž, str. 58.

podporuje palestinská hnutí odporu a Hizballáh v Libanonu, které pravidelně podniká menší útoky na severu Izraele.

V průběhu let a střídajících se horkých a studených fází arabsko-izraelského konfliktu se Sýrie sama potýkala s dosti dramatickým vnitropolitickým vývojem, jež měl vliv i na vztah s Izraelem. Sýrie byla dlouhodobě zmítána převraty, ekonomickými krizemi a komplikovaným soužitím mnoha náboženských menšin.

První vojenský převrat přišel v roce 1949 a neopomenutelný vliv na něj měla i arabská prohra z roku 1948. Obyvatelé byli nespokojeni se stávajícím režimem, což byl pouze krok k využití situace revolucionáři. V tomto případě se jednalo o náčelníka štábu armády Husního Zajma, který převrat inicioval a posléze se dostal k moci. V kontextu izraelsko-syrských vztahů je toto specifické období zajímavé mj. pro to, že Zajm plánoval uzavřít mírovou dohodu s Izraelem, a dokonce přijmout až tři sta tisíc palestinských uprchlíků. Tudíž ne vždy se politický režim v Sýrii stavěl k Izraeli zamítavě, byť odpor k židovskému státu přetrvával.³³ Ve výsledku byly postiženi i syrští židé, jež byli vnímáni jako izraelská pátá kolona.³⁴

Další syrské vlády se k Izraeli již stavěly více než negativně, to je zjevné i v Šestidenní a Jomkipurské válce. Jedním z nejvíce protiizraelsky nakloněných mocnářů Sýrie byl bezpochyby Hafiz al-Asad, jenž byl fakticky u moci od roku 1971 do své smrti v roce 2000.

Do arabsko-izraelského konfliktu se promítlo mnoho aspektů. Jedním z nich je studená válka, jež vedla ke snaze obou velmocí k rozšiřování svého vlivu a využití dalších třecích ploch k nepřímé eskalaci. Izrael byl podporován bývalými kolonialisty – Francií a Velkou Británií a posléze Spojenými státy. Sýrie v podstatě od počátku svého vzniku inklinovala k Sovětskému svazu, jehož posléze využívala nejen pro vojenskou a surovinovou podporu, ale hlavně pro podporu v mezinárodním společenství. Velmi pravděpodobně, pokud by Sýrie za sebou neměla tak mocného partnera, západní podpora Izraeli by byla enormně větší a Izrael by byl ambicióznější ve svých vojenských aktivitách. Toto studenoválečné uspořádání se propsalo i do současnosti. Sýrie je podporována Ruskou federací a Stát Izrael se těší mimořádnému spojení se Spojenými státy.

V kontextu syrsko-izraelského sporu jsou předmětem zejména Golanské výšiny. Golanské výšiny jsou unikátní z několika důvodů. Jedná se o vyvýšený prostor, z něhož je možné sledovat jak severní část Izraele, tak i poměrně velkou část Sýrie. To je také jedním z důvodů, proč Izrael vystavěl na Golanských výšinách, včetně nejvyšší hory Hermon,

³³Avi Šlaim, *Izrael a Palestina: přehodnocení, revize, vyvrácení* (Praha: Academia, 2016), 89.

³⁴James A. Reilly, *Fragile nation, shattered land: the modern history of Syria* (London: I. B. Tauris, 2019), 117.

vojenské a pozorovací objekty. Na Golanských výšinách se nachází největší zásobárna pitné vody Izraele – Tiberias neboli Galilejské jezero.

Pro Izrael je ovládnutí Golan klíčové i z hlediska ekologie – tedy zajištění dostatku pitné vody v oblasti. Pokud by Izrael např. zamezil přítoky řeky Jordán, jenž protéká Galilejským jezerem, znamenalo by to ekologickou katastrofu. Golany jsou také velmi výhodné z hlediska svého podnebí. Jedná se o úrodnou oblast, jež je využívána pro pěstování mnoha plodin, zejména vinné révy.

2.2 Syrská revoluce

Syrská revoluce již byla výše zmiňovaná jako zásadní milník v syrské novodobé historii. Pro účely předložené bakalářské práce je tato kapitola syrských novodobých dějin neméně důležitá, protože do doby okolo roku 2011, tedy syrského „probuzení“, se váže i aktivnější izraelské zapojení.

„„Dominový efekt““ Arabského jara zastihl syrský režim v situaci, kdy prakticky selhala ekonomicko-politická reforma, o níž se pokusila vládnoucí elita kolem prezidenta Baššára al-Asada.“³⁵ Syrské „probuzení“ nastalo v březnu 2011. Rozbuškou se stalo zatčení skupiny mladistvých v Daraa, kteří posprejovali zeď protirežimními hesly. Po zatčení vyšli do ulic občané zejména nealavitské víry, kteří protestovali nejen proti nesmyslnému zadržení několika studentů, ale také využili protesty k demonstraci své averze vůči Asadově režimu a alavitské „nadvládě“.³⁶

V následujících měsících se protesty přelily z periferních oblastí do větších měst, zejména těch se sunnitskou většinou, jako např. Homs.³⁷ Z počátku byly demonstrace velmi pokojné. Mimo skandování hesel se obešly bez jakékoliv fyzické či verbální konfrontace. Neméně důležité je, že z počátku nebylo ihned smyslem protestů svrhnout vládnoucí režim, to přišlo až později, s pokračující absencí snahy vlády k jakýmkoliv zásadnějším kompromisům.

Asadovou reakcí bylo odříznutí určitých „problematických“ regionů od okolního světa, důkladnější kontrola veškerého dění v zemi ze strany tajné policie a v neposlední řadě postupné potlačování protestů armádou. Situace se ještě radikálněji proměnila, když se do relativně pokojných protestů začaly angažovat skupiny napojené mj. na Muslimské bratrstvo a další

³⁵ Miloš Mendel, *Arabské jaro* (Praha: Academia, 2015), 245.

³⁶ „For many Syrians, the story of the war began with graffiti in Dara'a,“ CNN, publikováno 15. března 2018, <https://edition.cnn.com/2018/03/15/middleeast/daraa-syria-seven-years-on-intl/index.html>.

³⁷ Miloš Mendel, *Arabské jaro* (Praha: Academia, 2015), 246-247.

rodící se radikální buňky.³⁸ Po zapojení zmíněných aktérů a stále silnějším potlačování protestů ze strany režimu došlo k neřízené eskalaci násilí a jugoslavizaci, do té doby, mírových demonstrací. Postupně se do bojů zapojily všechny tamní menšiny, ale i cizí organizace typu Hizballáh či šiitské Íránské revoluční gardy.

Na podzim téhož roku již vzniklo organizovanější vedení protestů, konkrétně Syrská svobodná armáda, jež se skládala z řad dezertujících armádních představitelů, kteří se rozhodli přidat na stranu protestujících. Část protestujících se přidala na stranu Muslimského bratrstva a dalších nově vznikajících organizací jako např. An-Nusrá či posléze Daeš.³⁹

Proti sobě tak stály teroristické organizace typu Daeš, demokratická opozice částečně organizovaná Syrskou svobodnou armádou, Syrské demokratické síly (Rojava) a samozřejmě Asadův režim, který byl podporován Íránem, Hizballáhem a posléze také Ruskou federací. Právě aktivní účast Íránu v podobě Revolučních gard je jedním z hlavních motivů izraelského zapojení. Jak bude přiblíženo v následující podkapitole, izraelské cíle v Sýrii jsou totiž zejména íránskému původu. Pro Írán je strategicky důležité zachovat syrský režim v jeho alespoň částečně funkčním stavu. Jedná se o dlouhodobého spojence, jichž má Írán v regionu velmi málo a zároveň stát, který by v případě eskalace konfliktu s Izraelem hrál vzhledem ke své geografické poloze zásadní roli.

Po transformaci protestů do občanské války se syrský stát z hlediska uplatňování kontroly v podstatě zhroutil. Země byla rozdělena podle etnik, obyvatelé trpěli nedostatkem základních potravin, země se ocitla pod mezinárodními sankcemi. Asadův režim si uvědomoval důsledky případného pádu své vlády, a tak neváhal použít veškeré možnosti pro potlačení nevole. Asadův režim se dlouhodobě dopouštěl (a dopouští) neoprávněného zatýkání, mučení, věznění, znásilňování a vraždění vlastních civilních obyvatel, a to na základě jejich aktivit v rámci syrského „probuzení“ či pouze ze snahy režimu zbavit se nepohodlných občanů.

Asadův režim a jeho spojenci, stejně jako určité rebelující skupiny se dlouhodobě dopouštějí válečných zločinů. Za posledních deset let bylo potvrzeno více než osmdesát pět chemických útoků proti civilistům, z čehož je více než pravděpodobné, že většina z nich byla provedena právě syrskou armádou s cílem potlačit revoluci.⁴⁰

³⁸ Miloš Mendel, *Arabské jaro* (Praha: Academia, 2015), 248-249.

³⁹ „Conflict in Syria,“ Global Conflict Tracker, publikováno 15. února 2023, <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/conflict-syria>.

⁴⁰ Zuzana Kováčiková a Jan Daniel, „Chemické zbraně v Sýrii,“ Encyklopedie migrace, citováno 15. března 2023, <https://www.encyclopediaofmigration.org/chemicke-zbrane-v-syrii/>.

V době zpracovávání této kapitoly⁴¹ se může jevit konflikt v Sýrii jako zamrzlý, opomenutý či nevýrazný. Faktem je, že jeho dynamika během deseti let zásadně poklesla, nicméně konflikt je stále živý. Část území na severu země je kontrolována tureckou armádou, část Rojavy přežívá nápor díky kurdským milicím. Okolí Idlibu je pod kontrolou džihádistických skupin a posledních přeživších bojovníků Syrské svobodné armády.⁴²

Okolí pobřeží Lakatie je okupováno Ruskou federací, která dlouhodobě útočí na pozice v posledních „demokratických“ baštách na severu země. Po celé zemi působí jednotky Íránských revolučních gard, které Asadovi napomáhají zachovat status quo.⁴³ Tento dlouhodobě neudržitelný stav zneklidňuje zejména Stát Izrael, který si uvědomuje, jak pro jeho samotnou existenci je íránská přítomnost v regionu nebezpečná a potenciální širší konflikt (byť např. původně na syrském kolbišti) by mohl přispět k jeho zkáze.

Pro Izrael byl a je problémem autoritářský režim v Sýrii, který je napojený na Írán, ale také nevyzpytatelná situace, ve které se Sýrie po vypuknutí občanské války ocitla. Pro Izrael by tak bylo výhodné, kdyby se režim v Sýrii změnil, ale obává se, jakým směrem by se země dále ubírala. Vzhledem k vývoji Arabského jara v oblasti Blízkého východu bylo zřejmé, že hodnoty, které stály na počátku, se postupně vytratily. Státy, které byly Arabským jarem zasaženy, postupně upadaly do svízelné politické situace (Egypt, Tunisko, Libanon) či občanských válek (Jemen, Sýrie, Libye). Izrael si tedy uvědomoval potřebu změny režimu u svého severního souseda, ale obával se možných dopadů změn, které by narušily již tak křehký mír v regionu Levanty. Tato obava se následně projevila i během syrské občanské války, kdy Izrael sice podporoval aktivity namířené proti syrskému režimu, ale vždy postupoval tak, aby nedošlo k větší eskalaci, která by jeho existenci ohrozila.⁴⁴ Shrneme-li aktuální hlavní zájmy Izraele v Sýrii, můžeme konstatovat, že tyto snahy jsou velmi komplikované a patří mezi ně mj. akcentovaná snaha zamezit íránské vlivové expanzi v regionu a zajištění vlastní bezpečnosti. A to i přesto, že toto zajištění bezpečnosti může být vnímáno velmi kontroverzně.

⁴¹ První polovina března 2023.

⁴² „Map of Syrian Civil War,“ Liveuamap, citováno 16. března 2023, <https://syria.liveuamap.com>.

⁴³ Nikita Smagin, „Moscow’s Original „Special Operation“: Why Russia Is Staying in Syria,“ Carnegie Endowment for International Peace, publikováno 7. února 2023, <https://carnegieendowment.org/politika/88958>.

⁴⁴ Itamar Rabinovich, „Israel’s View of the Syrian Crisis,“ The Saban Center for Middle East Policy, publikováno 28. listopadu 2012, <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/Rabinovich-web-final.pdf>.

2.3 Nástroje izraelské hybridní války

I když Izrael dlouhodobě odmítá jakékoliv zapojení v Sýrii a během revoluce jasně akcentoval svou neutralitu, je zřejmé, že Asadova přítomnost ve vedení země je pro Izrael problematická. Izrael spojuje Asadovo vedení s úzkým napojením na Írán a proiránské militantní skupiny, jako např. Hizballáh. Druhým podstatným faktem, který musí být zmíněn, je, že oficiálně Izrael se Sýrií nikdy neuzavřeli mírovou smlouvu, de iure jsou tedy ve válečném stavu a je zřejmé, že obě strany využívají dostupných metod k eliminaci protivníka.

Metod, které Izrael na území Sýrie využívá, je nespočet. Není cílem (a ani to není dobře možné) předložené práce popsat veškeré metody, a to nejen z hlediska kapacity, ale také utajení, kterému aktivity podléhají. Cílem následující podkapitoly je poukázat na využití nástrojů hybridní války ze strany Izraele na syrském území. Není smyslem této práce popsat veškeré útoky, které byly za poslední léta proti Sýrii vedeny, vždy jsou tedy popsány jednotlivé typové aktivity a jejich smysl. Zároveň jsou doplněny o několik význačných příkladů. Vybrané metody jsou zvoleny na základě jejich relevance v kontextu sledované problematiky a také jejich častého využití.

Jak již bylo uvedeno výše, na území Syrské arabské republiky operuje nespočet státních i nestátních aktérů. V kontextu Izraele se nabízí otázka, do jaké míry jsou jednotlivé aktivity směřovány proti syrskému režimu a do jaké míry spíše proti Íránu. Způsob výběru dané formy útoku je tedy podmíněn zejména cílem útoku, tedy tím, proti komu je akce směřována. Práce však zkoumá jednotlivé aktivity z hlediska jejich územního zařazení, nikoliv dle cíle. Při prvním pohledu se nabízí dívat se na izraelské zapojení v Sýrii jako na „pouhou“ proxy proti Íránu, nicméně při hlubším zkoumání je zřejmé, že zájmy Izraele v Sýrii, stejně jako jeho aktivity, jsou zásadně komplikovanější.

2.3.1 Podpora opozičních skupin

Na počátku byla situace a následná eskalace v rámci syrské revoluce nesmírně nepřehledná. Na jedné straně bojovali demokratičtí aktivisté, potažmo jednotky, které z těchto kruhů vycházely. Na druhé straně Asadovy jednotky, podpořené Hizballáhem a dalšími nestátními organizacemi. Z pozadí se také začaly stále více ukazovat jednotky An-Nusra a Daeš, které posléze převzaly prim.

Pro Izrael byla situace svízelná. Úzkostlivě se obával eskalace v blízkosti svých hranic či případné ovládnutí Sýrie džihádistickými milicemi. Obdobně nepřijatelné bylo ještě hlubší zapojení Íránu, které by už finálně determinovalo Asadovu vládu jako loutkovou.

Izrael tak měl zjevný důvod, obávat se, že další konflikt, který by v regionu nastal, by byl s Íránem.

Jednou z aktivit, které Izrael inicioval, byla podpora opozičních skupin. Izrael si uvědomoval potřebu odrazit případné boje od vlastních hranic, které by mohly situaci eskalovat do mezistátního konfliktu. Financoval bojovníky opozičních skupin na jihu země, kteří za svůj „žold“ měli udržet boje v určité vzdálenosti od izraelských hranic. Mimo zasílání financí bojovníkům také financoval nákup potřebných zbraní. Tyto nákupy posléze probíhaly na černém trhu. Jednalo se zejména o pušky typu M16 a další „drobnější“ útočné zbraně, včetně zbraní americké provenience.⁴⁵

Je složité dohledat, které opoziční skupiny tuto pomoc přijaly. Odtajněné jsou pouze dvě, obě působící v oblasti Golanských výšin. Jedná se o Forsan al-Jolan a Liwaa Omar bin al-Khattab. První zmíněná skupina také distribuovala finance dalším milicím.⁴⁶

Podpora opozice představuje poměrně efektivní metodu, jak se vyhnout přímému zapojení do války, ale napomoci jedné či druhé straně a v neposlední řadě – prosadit své vlastní zájmy. Je zřejmé, že pokud jsme v první části práce přijali koncept hybridní války jako reálný, tak toto je jeden z elementárních a velmi účinných nástrojů.

Izrael si tímto krokem zajistil loajalitu určitých skupin v Sýrii, jistotu nepřenesení konfliktu do blízkosti svých hranic, ale i (v kontextu doby) větší pravděpodobnost porážení režimu, který je stejně nebezpečný pro Izrael jako pro vlastní obyvatele.

2.3.2 Letecké a raketové útoky

Jak již bylo několikrát výše uvedeno, izraelské aktivity nejsou v Sýrii determinovány pouze proti vládě Bašára al-Asada a jeho složkám. Zejména letecké a raketové útoky jsou využívány proti složkám íránských Revolučních gard a jiným vojenským cílům, např. libanonskému Hizballáhu.

Letecké a raketové útoky, které Izrael na syrském území podniká, mají relativně dlouhou tradici. Zásadní zvýšení počtu těchto aktivit však přišlo se syrskou revolucí, ve které se postupně stále více začaly angažovat íránské síly. Izrael o svých praktikách není příliš sdílný, jak bude naznačeno v části o legislativním ukotvení izraelských aktivit. Je zřejmé, že nepřiznání takového konání či pouze sdílení části informací, je součástí hybridního působení.

⁴⁵ Inside Israel's Secret Program to Back Syrian Rebels,“ Foreign Policy, publikováno 6. září 2018, <https://foreignpolicy.com/2018/09/06/in-secret-program-israel-armed-and-funded-rebel-groups-in-southern-syria/>.

⁴⁶ Tamtéž.

Co však stát Izrael přiznává, jsou útoky proti vojenským cílům, zejména konvojům se zbraněmi, které se měly dostat do „rukou“ protiizraelských sil. Obvyklým izraelským scénářem je letecký útok menším počtem stíhacích letounů či raket vzduch-země/země-země na konkrétní cíl, který je následně izraelskými představiteli popřen či velmi stroze komentován.

Samotné izraelské letectvo uvedlo, že mezi léty 2017-2018 provedlo více než dvě stě útoků. Smyslem daných útoků by dle izraelských zdrojů měla být snaha eliminovat iránskou přítomnost v Sýrii. Dle izraelského letectva tento cíl bývá naplněn a díky dlouhodobým aktivitám Izrael přiměl některé iránské milice k opuštění syrského prostoru.⁴⁷

Příkladem takovýchto útoků je nejznámější izraelská série útoků v regionu – operace House of Cards z května 2018. Před zahájením operace syrské síly vypálily několik raket na pozice izraelské armády na okupovaných Golanských výšinách.⁴⁸

V reakci na to a zároveň den po odstoupení USA od jaderné dohody s Íránem, došlo k sérii izraelských útoků na vojenskou základnu v Sýrii. V jejím rámci byly zničeny rakety SA-5 Gammon, systémy protivzdušné ochrany SA-2 Guideline a SA-22 Greyhound, raketový systém Buk a další. Zasaženy byly základny Revolučních gard. Mimo zničených základen a zbraní přišlo o život také více než čtyřicet osob, z toho pět civilistů. Izrael následně akci označil za úspěšnou.⁴⁹

2.3.3 Využití bezpilotních letounů

Obdobně jako se Izrael pouze výjimečně hlásí ke svým leteckým útokům na syrském území, více či méně úspěšně tají své útoky prováděné bezpilotní letouny – drony. K daným útokům tedy nejsou využívány složky pravidelné armády a vzhledem ke kontextu jejich zapojení je lze označovat za nástroj hybridního válčení.

Pro Izrael, stejně jako pro ostatní státy, je využití vojenských dronů poměrně lacinou formou, která je velmi efektivní, zároveň však nejsou ohroženy finančně náročnější stroje či životy vojáků. Drony jsou využívány k pozorovacím aktivitám i k samotným útočným akcím. Samotný Stát Izrael je jedním z průkopníků moderních dronů, a tak je zřejmé, že jejich možností také hojně využívá.

Ačkoliv se Izrael staví k útokům bezpilotních letadel či dronů negativně a jejich využití neguje, je velmi pravděpodobné, že je dlouhodobě v Sýrii využívá. Během posledních

⁴⁷ „Israel says it launched 200 strikes in Syria since 2017,“ Aljazeera, publikováno 5. září 2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/9/5/israel-says-it-launched-200-strikes-in-syria-since-2017>.

⁴⁸ „Operation House of Cards, Syria – Israeli Intervention,“ Globalsecurity, citováno 15. března 2023, <https://www.globalsecurity.org/military/world/war/syria-israel.htm>.

⁴⁹ Tamtéž.

let zasáhly drony několik konvojů se zbraněmi mířícími za protiizraelskými silami, stejně jako zasáhly sídla protiizraelských sil po celé Sýrii.

V Sýrii z hlediska využití dronových útoků operují, mimo Ruska a syrského režimu, potažmo Íránu a na něj napojených milic, dva další aktéři. Prvním je koalice vedená Spojenými státy, byť tato koalice byla ustanovena spíše k potlačení aktivit v té době rozmáhajícího Islámského státu. Angažuje se také Izrael, jehož motivem je eliminovat iránskou přítomnost v regionu. Není tedy třeba pouštět se do radikálních konspiračních teorií, když se bude práce stavět k daným útokům, jejichž příkladem je např. dronový útok z 31. ledna 2023 jako pravděpodobně k izraelským, či na Izrael napojeným. Je zjevné, že veškeré tyto izraelské, či minimálně pro Izrael velmi výhodné aktivity vykazují znaky mj. proxy war, kterou úspěšně lze shledávat jako nástroj hybridního válčení.⁵⁰

2.3.4 Kybernetické útoky

Kyberútoky jsou v dnešní době již běžnou metodou na poli konfliktů. Ačkoliv se nejedná o válčení v konvenčním slova smyslu, bez znalostí informací získaných z kyberprostoru by byli aktéři značně znevýhodněni. „Kybernetická válka odkazuje na vedení a přípravu k provádění vojenských operací podle zásad týkajících se informací. Znamená to narušit, pokud ne zničit informační a komunikační systémy, na které se nepřítel spoléhá, aby se sám „poznal“: kdo je, kde je, co může dělat, proč bojuje, kterým hrozbám čelit nejdříve atd. Znamená to pokusit se vědět všechno o nepříteli, aniž by věděl něco o vás. Znamená to proměnit „rovnováhu informací a znalostí“ v něčí prospěch, zejména pokud neexistuje rovnováha sil... Tato forma válčení může zahrnovat různorodé technologie... Může také zahrnovat elektronické osleповání, rušení, klamání, zahlcení a zasahování do informačních a komunikačních systémů nepřítele.“⁵¹

Historie izraelských útoků na cíle v Sýrii se datuje ještě před období syrské revoluce. Ačkoliv je zřejmé, že vzhledem ke zvýšení iránské přítomnosti v Sýrii, stejně jako s rozkvětem informačních technologií a jejich rozšířením i mezi méně vyspělé aktéry mezinárodního dění, se jejich využití zásadně vystupňovalo.

Zaznamenané izraelské útoky v minulosti mířily na syrské ozbrojené složky, protiletectký obranný systém, či zásadní složky syrské infrastruktury, které jsou využíváné

⁵⁰ „11 Dead in Syria Drone Strikes on Pro-Iran Groups: Monitor,“ The Defense Post, publikováno 31. ledna 2023, <https://www.thedefensepost.com/2023/01/31/syria-drone-strikes-pro-iran-groups/>.

⁵¹ Ján Spišák et al., „Válčení a jeho podoby,“ *Vojenské rozhledy*, č. 29 (2020), <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/teorie-a-doktriny/valceni-podoby>.

pro vojenské aktivity.⁵² Kyberútoky jsou velmi často propojeny s jinou formou aktivit, a to např. s leteckými či raketovými útoky. Jedním z příkladů takového využití je operace Ovocný sad, kdy Izrael v roce 2007 zničil jaderný reaktor, který Syřané s pomocí Severní Koreje budovali. Leteckým útokům předcházelo mnohaleté plánování a analyzování, přičemž k získání potřebných informací bylo využito i více či méně sofistikovaných kyberútoků.⁵³

2.3.5 Odstraňování osob

Odstraňování osob je metodou, ke které se Izrael dlouhodobě uchyluje již od 50. let minulého století. Osoby, které jsou cíli izraelských útoků, jsou většinou vojenští představitelé nepřátelských států či stále častěji vědci, kteří se podílejí na jaderném výzkumu v nepřátelských státech. V minulosti se jednalo zejména o Egypt, v současnosti se jedná o vědce, kteří napomáhají Íránu v obohacování uranu a vybudování jejich jaderného programu. Smyslem je zamezit v další protiizraelské činnosti těmto osobám, a to bez větší eskalace. Izrael se také domnívá, že riziko, které by tyto osoby představovaly živé, je výrazně větší než případná eskalace jako odplata za jejich likvidaci.

Tyto útoky se neomezují na území Izraele či Palestiny, v minulosti byly provedeny např. na území Egypta, Libanonu, nebo států Evropy (Itálie, Francie, Německo atd.). Na území Sýrie se takové útoky rozšířily po eskalaci syrské revoluce a zesílení vlivu Íránu na Asadův režim. V roce 2013 byl Izraelem v Damašku odstraněn Hassan Šáterí, vysoký příslušník Revolučních gard, který napomáhal inovovat infrastrukturu Hizballáhu v jižním Libanonu.⁵⁴ O rok později byl zabit Muafag Bádíjeh, v jehož vozidle bylo instalováno výbušné zařízení.⁵⁵

V následujících letech došlo k několika útokům zejména na bojovníky či vyšší představitele Hizballáhu a Revolučních gard v Sýrii. Tyto útoky proběhly pomocí instalace výbušnin do vozidel či obydlí daných cílů, a to raketovými útoky na pozice cílů, či jejich přímou likvidací příslušníky izraelských bezpečnostních složek. Většinou jsou tyto aktivity zabezpečovány přímo izraelskou armádou či tajnými službami, zejména Mossadem či Šin betem. U osob odstraněných na území Syrské arabské republiky je vhodné zmínit

⁵² „Syria Never Stood A Chance Against Israel’s Electronic Warfare,“ Insider, publikováno 2. února 2013, <https://www.businessinsider.com/israeli-electronic-warfare-in-syria-2013-2>.

⁵³ „Tajně jsme zničili jaderný reaktor v Sýrii, přiznal po letech Izrael. Zveřejnil video z náletu,“ Aktuálně, publikováno 21. března 2018, <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/pri-utajene-operaci-jsme-znicili-jaderny-reaktor-v-syrii-pri/r~92e4e1f42cf511e8b8310cc47ab5f122/>.

⁵⁴ „Elite Iranian general assassinated near Syria-Lebanon border,“ The Guardian, publikováno 14. února 2013, <https://www.theguardian.com/world/2013/feb/14/elite-iranian-general-assassinated-syria-lebanon>.

⁵⁵ Izrael odpovědnost za odstranění Badyiyeha nikdy nepřijal. Sýrie označuje tento atentát za odplatu za rakety, které byly ze syrského území roku dříve vypáleny.

minimálně Samira Kuntara, vysokého představitele Hizballáhu, který byl usvědčen z vraždy izraelské rodiny, za což byl propuštěn v roce 2008 při výměně vězňů. Ačkoliv nejsou známy všechny cíle, které Izrael eliminoval či existuje mnoho „záhadných“ zmizení či smrtí, ke kterým se izraelské síly nikdy nepřiznaly, lze izraelské úsilí považovat za úspěšné.⁵⁶

2.3.6 Psychologické operace

Psychologické operace (zkráceně psyops) jsou standardní součástí různých typů konfliktů. V kontextu hybridního válčení jsou psychologické operace považovány za běžnou součást. Izrael si uvědomuje potřebu podmanit si nepřátele, nikoliv pouze vojenskou „silou“, ale také psychologicky. V roce 2005 tak na popud tehdejšího dění a rozvoje využití psyops v bezpečnostním prostředí, vznikla jednotka izraelské armády zabývající se psychologickými operacemi, nazvaná Malat.⁵⁷

Součástí izraelských operací v regionu jsou tedy přirozeně i psychologické operace propojené s dalšími aktivitami. Mezi využívané psychologické operace lze zařadit např. vysílání signálů představitelům nepřátel v Sýrii, ať již se jedná o Hizballáh či Revoluční gardy. Vysílání zpráv či výhružek skrze sociální sítě je hojně využívanou taktikou nejen Izraele, ale také jeho nepřátel. Např. v roce 2020 byla zaznamenána „výměna“ tweetů mezi izraelskou armádou a Hizballáhem, ve které si vzájemně vyhrožovaly a upozorňovaly se na možné konsekvence svého jednání. Takové veřejné působení má několik významů.

Za prvé samozřejmě jde o vyslání jasného signálu protivníkovi. Izrael i Hizballáh v tomto případě využily sociální síť k předání informací a varování, které mělo odstrašit soupeře od dalších aktivit. Byť např. v podání Izraele nebyly tyto informace nijak konkrétní. „Vidíme vás. Považujte to za varování. Nedovolíme Hizballáhu, aby se vojensky usadil v Sýrii.“⁵⁸ Faktem je, že takové sdělení může být údernější, než pokud by přímo byly sděleny plánované kroky.

Za druhé, je nutné podotknout, že ačkoliv byla zpráva přímo mířena Hizballáhu, tím, že byla využita veřejná komunikační platforma, se zpráva dostala i k široké veřejnosti. Izrael se tedy nepokoušel pouze zastrašit Hizballáh, ale také demonstrovat své odhodlání i mezi libanonské a primárně syrské obyvatelstvo a spojence Hizballáhu.

⁵⁶ „Israeli targeted killings of terrorist“, Jewish Virtual Library, citováno 16. března 2023, <https://www.jewishvirtuallibrary.org/israeli-targeted-killings-of-terrorists>.

⁵⁷ „IDF Reviving Psychological Warfare Unit“, Haaretz, publikováno 25. ledna 2005, <https://www.haaretz.com/2005-01-25/ty-article/idf-reviving-psychological-warfare-unit/0000017f-e6cf-d97e-a37f-f7ef05bc0000>.

⁵⁸ „Analysis: Israel and Hezbollah in Psychological War“, Israel Today, publikováno 21. dubna 2020, <https://www.israeltoday.co.il/read/analysis-israel-and-hezbollah-in-psychological-war/>.

2.3.7 Metoda zástupné války

Poslední zde uvedenou metodou, kterou je třeba představit, je tzv. proxy war, jež také zapadá do konceptu hybridní války, jako její častá součást.^{59,60} Ačkoliv Izrael má přirozený zájem na normalizaci situace na svých severních hranicích, jeho zapojení v Sýrii není motivováno pouze syrským režimem. Naopak, kvůli zapojení dalších aktérů, konkrétně Íránu, se Izrael zapojuje do tzv. proxy war, tedy konfliktu, ve kterém je Sýrie fakticky zástupným problémem, neboť jsou aktivity primárně namířené proti relevantnějšímu soupeři – Íránu.

Motivací Izraele, proč se intenzivněji zapojuje do syrského konfliktu je potlačení Íránu, který se pokouší získat dominanci v regionu Levanty a eliminace jeho přítomnosti v blízkosti izraelských hranic. Zároveň jedním z motivů pro íránské zapojení do syrské občanské války/syrského konfliktu je možnost destabilizovat Izrael a získat nad ním patřičnou převahu.

Faktem je, že proxy war, či zástupná válka, je sice způsobem, jak se vyhnout přímé eskalaci, ale riziko, že zástupný konflikt do přímé eskalace vzroste, je enormně vysoký. Je tedy zřejmé, že pokud bude konflikt mezi oběma aktéry dále pokračovat, riziko eskalace a přímého zapojení bude velmi pravděpodobné.⁶¹ Zároveň jde možná eskalace „ruku v ruce“ s íránským sebevědomím, které získává po úspěšném obohacování uranu, jež z Íránu do několika let vytvoří další jadernou mocnost.

Otázkou zůstává, zdali tento faktor nebude tou červenou linií, která Izrael přiměje přejít od zástupné války k přímé konfrontaci. Je více než zřejmé, že pokud Írán získá jaderné zbraně, které bude schopen využít, nebude se jednat o další regionální „potíž“, ale pro Izrael to bude znamenat otázku jeho další existence.

Na základě předložených faktů, že zjevné, že izraelské působení se vyznačuje aspekty, které lze označit za součást hybridní války, tak jak ji popisuje zvolená definice Evropským centrem excelence pro čelení hybridním hrozbám.

⁵⁹ Mirela Atanasiu, „Middle Eastern Proxy Wars Waged on the Background of Civil Wars,“ *Vojenské rozhledy*, č. 30 (2021), <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/ozbrojene-konflikty/middle-eastern-proxy-wars>.

⁶⁰ Josef Kraus, „Zástupné války a role zpravodajských služeb v současnosti na Středním východě,“ *Vojenské rozhledy*, č. 3 (2018), <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-prostredi/zastupne-vaiky>.

⁶¹ Mirela Atanasiu, „Middle Eastern Proxy Wars Waged on the Background of Civil Wars,“ *Vojenské rozhledy*, č. 30 (2021), <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/ozbrojene-konflikty/middle-eastern-proxy-wars>.

2.4 Legislativní ukotvení izraelských aktivit

V kontextu izraelských aktivit na cizím – syrském – území vyvstává několik otázek. Ještě před jejich uvedením je však nutné zdůraznit, že smyslem předložené podkapitoly není posoudit, která se zapojených stran má pravdu, neboť více než pravděpodobně toto určení ani není možné. Smyslem předložené části je však poskytnout pohled na základní aspekty mezinárodního práva, které se k izraelskému zapojení váží.⁶²

Nejakcentovanější otázka se týká porušení Charty Spojených národů, jakožto organizace zastřešující veškeré mezinárodní právo. Konkrétně článek dvě Charty OSN říká: „Všichni členové řeší své mezinárodní spory pokojnými prostředky tak, aby ani mezinárodní mír a bezpečnost, ani spravedlnost nebyly ohrožovány. Všichni členové se vystříhají ve svých mezinárodních stycích hrozby silou nebo použití síly jak proti územní celistvosti nebo politické nezávislosti kteréhokoli státu, tak jakýmkoli jiným způsobem neslučitelným s cíli Organizace spojených národů.“⁶³

Izrael svým působením porušuje územní celistvost Syrské arabské republiky a využívá sílu k potlačení protiizraelských organizací, jež se na území daného státu vyskytují. Stav se ovšem komplikuje v praktickém pohledu na syrskou situaci, ale také v kontextu dalších částí zmíněného dokumentu. Jak zmiňuje S. M. Patrick⁶⁴, je třeba pohlížet také na článek 51, který tvrdí, že „žádné ustanovení této Charty neomezuje, v případě ozbrojeného útoku na některého člena Organizace spojených národů, přirozené právo na individuální nebo kolektivní sebeobranu, dokud Rada bezpečnosti neučiní opatření k udržení mezinárodního míru a bezpečnosti. Opatření učiněná členy při výkonu tohoto práva sebeobranu oznámí se ihned Radě bezpečnosti; nedotýkají se nikterak pravomoci a odpovědnosti Rady bezpečnosti, pokud jde o to, aby kdykoli podle této Charty podnikla takovou akci, jakou považuje za nutnou k udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti.“⁶⁵

⁶² „Israeli Airstrike in Syria: The International Law Analysis You Won't Find,“ Just Security, publikováno 3. května 2017, <https://www.justsecurity.org/40475/israeli-airstrikes-syria-international-law-analysis-wont-find/>.

⁶³ „Charta Organizace spojených národů a Statut Mezinárodního soudního dvora,“ OSN, citováno 17. března 2023, <https://osn.cz/wp-content/uploads/2022/07/Charta-OSN-2019.pdf>.

⁶⁴ „Israel's Preemptive Strikes on Syria: Self-Defense Under International Law?,“ Council on Foreign Relations, publikováno 5. února 2013, <https://www.cfr.org/blog/israels-preemptive-strikes-syria-self-defense-under-international-law>.

⁶⁵ „Charta Organizace spojených národů a Statut Mezinárodního soudního dvora,“ OSN, citováno 17. března 2023, <https://osn.cz/wp-content/uploads/2022/07/Charta-OSN-2019.pdf>.

V kontextu Izraele tedy proti sobě stojí dvě základní proměnné, a to zákaz použití síly v jiném státu či na jiný stát a právo na sebeobranu. Vzhledem k chaotické situaci v Sýrii a její proměnlivosti, lze velmi složitě posuzovat, který z daných faktů je relevantnější. Izrael své působení obhájí právě prevencí, jež eliminuje možné použití síly na vlastním území ze strany jeho nepřátel nacházejících se na území Sýrie. Syrský režim a jeho spojenci, zejména Ruská federace, zdůrazňují narušování územní integrity, a tedy článku 2 Charty OSN.

Je třeba zmínit, že i preemptivní útoky, které Izrael iniciuje, podléhají určitému omezení. Smyslem preemptivního útoku je eliminovat hrozbu ještě předtím, než je naplněna. Útok je proveden bez možnosti odkladu a využití jiných spolehlivých metod, jak hrozbu zabránit. Nikde však není uvedeno, v jaké fázi musí případná hrozba být, aby již bylo možné využít metody preemptivního útoku.

Faktem také je, že izraelskému zapojení v Sýrii napomáhá pasivita OSN jakožto organizace. Ačkoliv jsou v regionu přímo zapojeni členové Rady bezpečnosti – USA a Ruská federace – obě velmoci jednají na vlastní pěst a se svými motivy, které jsou často v protikladu. Organizace spojených národů jako taková se omezuje zejména na verbální odsouzení aktivit obou stran, a tak přenechává pole působnosti jiným, aktivnějším aktérům.

Izrael chápe, že jeho zapojení do syrského konfliktu nemůže OSN více ovlivňovat. Na tomto má Iví podíl dlouhodobá podpora ze strany USA, ale také Ruské federace. V praxi své aktivity konzultuje s Ruskou federací, jakožto velkým bratrem syrského režimu. Je tedy zřejmé, že i mezinárodní právo lze více či méně při troše kreativity efektivně obcházet.

Argumentace Izraele je postavena, jak již bylo uvedeno, na nutnosti zastavit hrozby, jež syrský režim a jeho spojenci svými aktivitami představují pro samotnou existenci Státu Izrael. Obává se kooperace mezi syrským režimem a hnutím Hizballáh v Libanonu, které dlouhodobě provádí útoky na izraelské území. Zároveň si uvědomuje hrozbu, jež představuje hlubší zapojení Íránu do syrského konfliktu nedaleko izraelských hranic. Proto také většina izraelských útoků je směřována na proiránské cíle. Důležité je také zopakovat, že *de iure* je Izrael se Sýrií ve stavu konfliktu, protože po poslední eskalaci v 80. letech nebyla uzavřena žádná mírová smlouva.

Jak již bylo uvedeno v části zabývající se jednotlivými nástroji izraelského působení, Izrael se nepřiznává k veškerým aktivitám. Byť je více než logické, že za útoky stojí Izrael, dokazování toho je velmi problematické. A stejně jako Izrael se dopouští útoků na území Sýrie, organizace napojené na syrský režim narušují územní celistvost izraelských území či území, které Izrael za své považuje. Hizballáh je zároveň většinově považován za teroristickou organizaci, což Izraeli jeho argumentaci pro využití vojenských metod potlačení syrských

hrozeb značně usnadňuje. Ačkoliv je tedy z výše uvedeného zjevné, že mezinárodní právo by mohlo představovat překážku pro izraelské jednání, opak je pravdou a je patrné, že je vlastně bezruké a záleží pouze na nejsilnějších mocnostech, jak se k izraelskému chování postaví.

2.5 Shrnutí

Z uvedeného nástinu historického vývoje v posledních desítkách let, který mj. determinoval syrskou současnost, je zřejmé, že problémy Sýrie nejsou otázkou posledních několika let, ale že podhoubí pro politické i společenské tření se v zemi objevuje již od dob vzniku moderního syrského státu. Rodina Hafize al-Asada, spolu se stranou BAAS, dlouhodobě ovládala veškerý politický, ekonomický, společenský i kulturní život v zemi s pomocí více či méně represivních metod, a tak je zřejmé, že vlna Arabského jara byla pro syrské obyvatelstvo snahou, jak politický režim reformovat.

Pravděpodobně málokteré demonstranty zpočátku napadlo požadovat přímo změnu režimu a odstranění Asadovy rodiny z čela země, ale sílící eskalace ze strany vládních složek, ukázala, že Sýrie potřebuje změny hlubšího charakteru. Toto si uvědomoval i Izrael, jež podporoval tamní změny a snahy o demokratizaci země, ale především stabilitu poblíž společných hranic.

Izrael k potlačení režimu a jeho zahraničních spojenců aplikoval a aplikuje řadu metod, které lze považovat za součást konceptu hybridní války. Pro své účely využívá rozličné druhy leteckých a bezpilotních útoků, raketové útoky, psychologické a kybernetické operace, podporu opozičních skupin či likvidaci vojenských hodnostářů a specifického druhu civilistů napojených na nepřátelské režimy. V neposlední řadě také tzv. zástupnou válku. V kontextu Sýrie lze však uvažovat, zdali celé zapojení do vnitrostátního dění, není formou zástupné války proti relevantnějšímu nepříteli Izraele – Íránské islámské republice.

Tato kapitola se velmi stručně věnovala izraelské komunikaci aktivit a obhájení izraelského chování dle mezinárodního práva, primárně Charty Organizace spojených národů, jakožto klíčového hráče na poli mezinárodních vztahů. Je však zřejmé, že ačkoliv Izrael předkládá jasné důvody (preemptivní útoky), proč by se měl v Sýrii angažovat, stále proti jeho výkladu stojí zásadní aspekty mezinárodního práva, jako např. nenarušitelnost územní celistvosti každého samostatného státu, a tedy i Syrské arabské republiky.

3 Závěry výzkumného zkoumání

Odpověď na hlavní výzkumnou otázku „Proč se Izrael uchyluje k využití hybridní války vůči Syrské arabské republice a jaké nástroje k tomu využívá?“ je následující: Izrael si dlouhodobě uvědomuje nebezpečí, které z jeho pohledu představuje Syrská arabská republika. Nejedná se pouze o syrský režim, který oprávněně představuje pro židovský stát bezpečnostní hrozbu. Stejně, či ještě více závažným problémem je zapojení dalších aktérů, jakými jsou organizace typu Islámský stát a zejména Hizballáh, ale také státy Írán a Ruská federace.

Hybridní válka není tedy pouze namířena proti jednomu aktérovi, a v případě íránského zapojení v regionu, ji lze s úspěchem označit za tzv. zástupnou. Lze tedy tvrdit, že hlavním motivátorem, proč se Izrael zapojuje do syrského konfliktu, není syrský režim, ale zejména ten íránský. To je zřejmé také z jednotlivých útoků, které jsou namířeny zejména proti íránské infrastruktuře či Hizballáhu, jež je na Írán úzce napojený.

Stojí-li otázka „proč jsou využívány metody hybridního konfliktu, a ne třeba konvenčního“, skýtá odpověď několik rovin. Izrael a Sýrie mají mezi sebou dlouhodobě nepřátelské vztahy. Ihned po vzniku Izraele mj. Sýrie zaútočila na nově vzniklý židovský stát a vzájemné nepřátelství bylo potvrzeno i v následujících konfliktech – Šestidenní a Jomkipurské válce. Tyto konflikty byly vedeny zejména konvenčním způsobem a přinesly oběma stranám značné materiální i lidské ztráty. Je tedy zřejmé, že pokud by opět došlo ke konvenčnímu konfliktu, situace by se jistě opakovala. Izraeli nelze upřít jeho zpravodajské, technologické a organizační výhody, ale i přesto by vláda v Jeruzalémě velmi těžce před izraelskou společností obhajovala konvenční útok na stát, který je sice hrozbou, ovšem nikoliv tou nejzásadnější.

Druhou proměnnou, jež by se do potenciálního konvenčního konfliktu propsala, je přítomnost Íránu. Je velmi pravděpodobné, že by konflikt mezi Sýrií a Izraelem eskaloval do širšího regionálního konfliktu, přičemž je více než pravděpodobné, že by součástí takového konfliktu byl íránský útok na Izrael. Při tomto rozložení sil je tak již přirozené, že Izrael vnímá Sýrii jako hrozbu a dlouhodobě se potenciální syrská rizika pokouší eliminovat, obává se však větší eskalace, která by mohla znamenat existenční problém.

Ačkoliv Izrael díky utužování vztahů se svými sousedy i dalšími sunnitskými státy v regionu disponuje řadou skutečných či deklarativních spojenců, a pravděpodobně lze v případném konfliktu očekávat i podporu od Spojených států, přesto by konvenční konflikt

představoval značné riziko, kterému je třeba se vyhnout. Jistý je i fakt, že Izrael se také nepřiznává k veškerým útokům, a pokud ano, povětšinou je toto přiznání určitou součástí hybridní války. Sýrie se na druhou stranu staví k izraelským aktivitám relativně chladně. Většinou se omezí na verbální odsouzení útoku či odvetě stejné eskalační síly, tak aby se situace dále nestupňovala.

Zároveň si Izrael zachovává relativně kladné vztahy s Ruskou federací, která operuje na značné části syrského území, a tak může probíhat bez většího rizika případná rusko-izraelská operace. To je zřejmě také jedním z důvodů, proč je Izrael relativně pasivní k výzvám Západu – vojensky pomoci Ukrajině. Obává se, že případná pomoc Ukrajině by ztížila možnost dohodnout se s Ruskem v Sýrii, přičemž Sýrie je pro Izrael mnohem důležitější.

K eliminaci nepřítele či nepřátel využívá Izrael široké spektrum metod, které byly v předchozích kapitolách nastíněny. Jedná se o podporu opozičních skupin, přičemž se hovoří o sunnitských skupinách žijících v oblasti Golanských výšin. Izrael se tímto krokem snaží eliminovat možnost přelití konfliktu do oblasti syrsko-izraelských hranic. Zmiňované skupiny podporuje finančně a materiálně, a to včetně výbroje americké provenience. Tyto skupiny posléze distribuují získané prostředky a rozdělují je dle svého uvážení. Tato spolupráce je však problematická z hlediska personálního zapojení jednotlivých příslušníků, protože Izrael spoléhá přímo na jednotlivé velitele a bojovníky. V případě zabití takového příslušníka je spolupráce značně zkomplikovaná.

Dále Izrael dlouhodobě využívá různých typů leteckých raketových útoků, ať již jde o útoky země-země či vzduch-země. Tyto útoky jsou směřovány na iránskou infrastrukturu, pozice Hizballáhu i syrské základny a místa, kde jsou shromažďovány zbraně. V neposlední řadě Izrael útočí na konvoje se zbraněmi a cíle, které dle svého uvážení považuje za potenciální bezpečnostní hrozbu, v poslední době např. letiště.

Obdobně využívá možností bezpilotních letadel – dronů, které provádí údery zejména na konvoje se zbraněmi. Drony představují způsob jak relativně ekonomicky a efektivně eliminovat cíl bez potenciálních lidských ztrát. Je také obtížnější zjistit majitele bezpilotního letounu, tudíž vzhledem k chaotické situaci v Sýrii, jsou tedy ideálním způsobem boje bez vyššího rizika postupu na eskalační spirále.

Kyberútoky jsou v současné době běžným způsobem, jak nepřítele omezit v určité aktivitě, protože většina vojenské techniky je již napojena na kyberprostor. Zároveň jsou kyberútoky využívány ke kontrole a sledování technologické a vojenské vyspělosti nepřítele a k získávání politických a jiných citlivých informací, které jsou posléze pro aktéra, v tomto případě Izrael, výhodou. Ve spojitosti s kyberprostor je třeba uvést izraelskou iniciativu

v oblasti psychologických operací. Ty jsou využívány k mnoha cílům, zejména k zastrašení nepřátel. Samotné operace se vedou mj. v kyberprostoru, včetně sociálních sítí.

Izrael se také dlouhodobě dopouští eliminace osob, které považuje za bezpečnostní hrozbu. Jedná se primárně o vojenské činitele či osoby na armádu napojené. V poslední době byly takové akce provedeny proti příslušníkům Hizballáhu, syrské armády či Revolučních gard v Sýrii. Izrael se i přesto pokouší omezit riziko zabití civilistů, poměrně často však dojde i ke ztrátám na životech k útoku “nezainteresovaných” Syřanů.

V neposlední řadě je třeba zmínit, že celý syrský konflikt může z pohledu Izraele představovat jakousi obdobu proxy war. Ačkoliv Sýrie je pro Izrael relevantní hrozba, zásadnější z hlediska izraelské perspektivy je íránské zapojení. Vzhledem k tomu, že Sýrie a Írán jsou blízcí spojenci a syrský režim se drží při životě zejména díky pomoci ze strany Íránu, lze tento konflikt vnímat jako zástupnou válku s cílem eliminovat Írán a íránskou přítomnost v regionu.

Odpověď na podotázku „Do jaké míry je toto využití ofenzivní či defenzivní?“ je následující: Stát Izrael a jeho instituce zodpovídající za útoky prováděné na území Sýrie očekávatelně akcentují defenzivitu izraelského jednání. Tedy, dle samotného Státu Izrael je veškeré izraelské jednání ve shodě se zájmem o obranu vlastního státu, i přesto, že akce jsou vykonávány na území cizího státu. Dle izraelské perspektivy tak Izrael pouze analyzuje dění v sousedním státě a v případě, že zpozoruje neobvyklou aktivitu, jenž lze považovat za potenciální bezpečnostní riziko, toto riziko eliminuje. V praxi je za tuto eliminaci považována fyzická likvidace v případě objektů a osob a systémová likvidace v případě kyberprostoru.

Syrská arabská republika očekávatelně vnímá izraelské chování jako ničím nevyprovokované a pouze jako ofenzivní. Dle syrského režimu Izrael eskaluje napětí mezi oběma státy a dalšími aktéry a jedná účelově s cílem narušovat územní integritu severního souseda. Nelze však předpokládat, že by se syrský režim k izraelským aktivitám postavil jiným způsobem. Sýrie je s Izraelem více jak půl století ve válečném stavu, a tak občasná eskalace z jedné či druhé strany je očekávaná.

Na druhou stranu i organizace spolupracující se syrským režimem situaci eskalují. Např. Hizballáh pravidelně provádí drobné útoky na izraelské pozice na Golanských výšinách, ale je zřejmé, že tyto aktivity nemají velký eskalační potenciál. Nicméně nelze tvrdit, že pouze Izrael narušuje územní integritu jiného státu.

Pokud odhlédneme od tvrzení obou států, které přirozeně vnímají situaci diametrálně odlišně, můžeme pohlížet na faktické dění, které lze v regionu, a zejména v Sýrii, sledovat.

Izrael svými aktivitami dlouhodobě narušuje syrské území, a to zejména nekonvenční, ale vojenskou silou, s cílem potlačit syrský režim a jeho aktivity, které by mohly Sýrii vojensky a politicky posilovat. Zároveň zásadním prvkem v izraelské motivaci je iránská přítomnost, kterou Izrael vnímá jako enormní riziko, a to je jedním z motivů narušení syrského prostoru jako takového.

Pokud by se jednalo „pouze“ o syrský režim, lze očekávat, že Izrael by byl ve svém jednání pasivnější, či by více zvažoval, zdali je skutečně potřeba zasahovat. Je zjevné, že Sýrie nemá aktuálně tendence provádět širší aktivity proti Izraeli. Vzhledem k pokračující občanské válce a neschopnosti syrského režimu si za více jak deset let podmanit ani vlastní regiony, nelze očekávat, že by měl tendenci provádět aktivity s cílem získat další území.

Relativně napjatá je stále otázka Golanských výšin, které jsou de iure okupované Státem Izrael, a tak by bylo teoreticky možné domnívat se, že Sýrie by měla snahu si je přivlastnit zpět. Vzhledem k nekončící válce a narůstání domácích problémů spojených s nedostatkem základních potravin, vody a množstvím ekonomických problémů, je tato pravděpodobnost však minimální.

Nelze tedy jasně říct, zdali je izraelské jednání defenzivní či ofenzivní, protože jednání Izraele v Sýrii skýtá obojí. Sýrie samotná se dopouští aktivit proti Izraeli, a vyvolává další eskalaci, kterou jí Izrael svými aktivitami oplácí. Vzhledem k tomu, že Sýrie byla jedním z těch, jež započaly konflikt proti židovskému státu ihned po jeho vzniku a v následujících letech se konflikt pokusily několikrát (byť bez většího úspěchu) zopakovat, tak nelze na izraelské jednání nahlížet jako na zcela ofenzivní. Syrská hrozba pro Izrael skutečně existuje a v souvislosti s dalšími aktéry je natolik relevantní, že je třeba potenciální rizika eliminovat. Na druhou stranu izraelské působení není zcela defenzivní, protože se Izrael dopouští aktivit o mnoho vyšší intenzity než Sýrie, a to vzhledem k technologickým, operativním i vojenským možnostem a schopnostem.

Na podotázku „Čím Izrael obhajuje své působení v Sýrii v kontextu mezinárodního práva?“ lze odpovědět, že přestože Izrael své jednání dlouhodobě obhajuje příslušným článkem Charty Spojených národů, který hovoří o právu na sebeobranu. „Žádné ustanovení této Charty neomezuje, v případě ozbrojeného útoku na některého člena Organizace spojených národů, přirozené právo na individuální nebo kolektivní sebeobranu, dokud Rada bezpečnosti neučiní opatření k udržení mezinárodního míru a bezpečnosti. Opatření učiněná členy při výkonu tohoto práva sebeobrany oznámí se ihned Radě bezpečnosti; nedotýkají se nikterak pravomoci a odpovědnosti Rady bezpečnosti, pokud jde o to, aby kdykoli podle této Charty podnikla

takovou akci, jakou považuje za nutnou k udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti.“

Sýrie aktuálně nemá tendenci útočit na Izrael. Izrael se ale obává takové možnosti v budoucnosti a eliminuje ty bezpečnostní hrozby, které by posléze již nebylo možné, dle jeho mínění, odvrátit. Zároveň hrozby, které Izrael v Sýrii nalézá, nejsou pouze hrozbou pro Izrael samotný, ale také pro, v současné době relativně poklidné, uspořádání v regionu Levanty. Íránské zapojení v Sýrii je totiž z dlouhodobé perspektivy dalekosáhlejší destabilizační problém, než „pouze“ syrský režim, který je ve fázi pomalého, ale jistého zániku na darwinově bázi.

Problémem, kterému musí Izrael při svém syrském konání čelit je jiný článek Charty OSN, říkájící, že „Všichni členové řeší své mezinárodní spory pokojnými prostředky tak, aby ani mezinárodní mír a bezpečnost, ani spravedlnost nebyly ohrožovány. Všichni členové se vystříhají ve svých mezinárodních stycích hrozby silou nebo použití síly jak proti územní celistvosti nebo politické nezávislosti kteréhokoli státu, tak jakýmkoli jiným způsobem neslučitelným s cíli Organizace spojených národů.“

Hrozba silou či přímo její použití je v kontextu izraelských aktivit více než problematická, protože veškeré izraelské kroky lze považovat za akt agrese proti jinému státu. To, že Sýrie na izraelské jednání reaguje „vlažně“, spíše naznačuje, že se dopouští různorodých aktivit, které lze s úspěchem považovat za nelegální a také, že v případě střetu by její situace proti Izraeli byla značně nevýhodná. Přestože Izrael jedná v zájmu státu a bezpečnosti, není možné mezinárodním společenstvím tolerovat narušování integrity jiného státu bez příslušného mandátu. Takové jednání vytváří potenciální precedent pro další státy a aktéry, které si tímto způsobem budou pokoušet řešit regionální a sousedské spory.

I přestože faktické důvody, které vedou Izrael k využití metod hybridní války na území jiného států, jsou částečně pochopitelné, a to zejména v kontextu íránského zapojení do syrského konfliktu, není možné opomenout zásady mezinárodního práva, které by stále mělo být postaveno nad všechny ostatní proměnné.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala konceptem tzv. hybridní války v kontextu izraelského působení v Sýrii. Hybridní válka je v současnosti stále více akcentovaným pojmem, a to v kontextu mezinárodních vztahů, ale také současném, dynamicky se proměňujícím bezpečnostním prostředí. Přestože nástroje, které jsou označovány za součást konceptu

hybridní válka, jsou známé od počátku civilizace. Ucelenější analýzy jednotlivých metod, jakož i konceptu samotnému, se dostalo až v posledních desetiletích. Mimo teoretického ukotvení konceptu hybridní války se práce zaměřila na zkoumání praktického uchopení konceptu v podání Státu Izrael na území Syrské arabské republiky.

Jak bylo v práci několikrát uvedeno, nejpálčivějším problémem, týkajícím se celého konceptu, je jeho samotná relevance a přijatelnost. Panují odborné i laické neshody nad tématem hybridní válka a její konkrétní nástroje. I přesto tyto neshody však představují způsob, jak zahrnovat určité typy konfliktu, pro které v současné době nenalzáme vhodné označení, které by je zároveň příliš nedeterminovalo a neposouvalo jejich význam.

Syrská arabská republika se nachází na pokraji humanitární krize, která je zapříčiněná bezohlednou vládou Asadova režimu, vleklou občanskou válkou (či revolucí), ale i zapojením nestátních aktérů jakými je např. Hizballáh či Islámský stát, který poměrně dlouhou dobu ovládal nepominutelnou část území. Syrský režim se pokouší udržet se u moci, vzhledem k přetrvávající nevoli Syřanů je však jeho postavení dlouhodobě neudržitelné. Již v minulosti se ve snaze potlačit revoluci uchýlil k užití zakázaných chemických a jiných zbraní a v současné době jeho jedinou oporou je pomoc ze strany Íránské islámské republiky a Ruské federace. Je zřejmé, že bez pomoci těchto spojenců by režim nebyl schopný dále existovat. Zároveň však je íránské zapojení do syrského konfliktu a potažmo i jeho bližší přítomnost v rámci regionu, jedním z hlavních motivátorů izraelského využití metod hybridní války v Sýrii.

Bakalářské práce se pokoušela zodpovědět výzkumnou otázku kladenou v úvodní části předložené práce „Proč se Izrael uchyluje k využití hybridní války vůči Syrské arabské republice a jaké nástroje k tomu využívá?“ a podotázky „Do jaké míry je toto využití ofenzivní či defenzivní?“, „Čím Izrael obhajuje své působení v Sýrii v kontextu mezinárodního práva?“. Izrael se uchyluje k využití metod hybridní války hlavně ve snaze omezit přítomnost Íránu a Hizballáhu v Sýrii. Obává se, že případné silnější zapojení obou, a dalších pro Izrael problematických aktérů, by znamenalo existenční problém pro samotný Izrael. Nehledě na to, že bezpečností riziko představuje i syrský režim, který v minulosti vystupoval proti Izraeli velmi ostře a dopustil se několika eskalací, jež vedly ke konfliktu mezi oběma státy. Izraelské zapojení je tak motivováno zejména vlastními zájmy. Ačkoliv v minulosti Izrael napomáhal tamním civilistům snažícím se prosadit nezávislost na Asadově režimu, nelze tento faktor považovat za relevantní pro jeho zapojení do syrského konfliktu.

Nad ofenzivitou či defenzivitou izraelského působení se dlouhodobě vedou odborné i laické diskuse. Práce se staví na stranu názoru, že se nelze přiklonit ani k jednomu označení,

protože izraelské působení vykazuje jak defenzivní, tak zejména také ofenzivní prvky. Tato odpověď se prolíná s odpovědí na druhou podotázku, protože Izrael vnímá své zapojení jako eliminaci bezpečnostních rizik, jež by mohly ze syrské strany přijít. Sýrie však na izraelské aktivity nahlíží jako na ničím nevyprovokované agresivní narušení vlastní územní integrity, které je v rozporu s Chartou OSN. Izrael kontruje výše uvedenou snahou o eliminaci bezpečnostních rizik, jež by v případě včasné neintervence, mohly být pro Izrael a jeho postavení a existenci v regionu, fatální.

Použitá literatura

Aktuálně. „Tajně jsme zničili jaderný reaktor v Sýrii, přiznal po letech Izrael. Zveřejnil video z náletu.“ Publikováno 21. března 2018. <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/pri-utajene-operaci-jsme-znicili-jaderny-reaktor-v-syrii-pri/r~92e4e1f42cf511e8b8310cc47ab5f122/>.

Aljazeera. „Israel says it launched 200 strikes in Syria since 2017.“ Publikováno 5. září 2018. <https://www.aljazeera.com/news/2018/9/5/israel-says-it-launched-200-strikes-in-syria-since-2017>.

Atanasiu, Mirela. „Middle Eastern Proxy Wars Waged on the Background of Civil Wars.“ *Vojenské rozhledy*, č. 30 (2021). <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/ozbrojene-konflikty/middle-eastern-proxy-wars>.

Bahbouh, Charif. *Sýrie*. Praha: Dar Ibn Rushd, 2005.

Bahenský, Vojtěch. „Paradox hybridní války: O příčinách a následcích pragmatismu v debatě.“ *Obrana a strategie* 18, č. 2 (Prosinec 2018): 89-100.

Bowers, Christopher O. „Identifying Emerging Hybrid Adversaries,“ *Parameters* 42, 1 (Leden 2012): 39 – 50.

Brynen, Rex. „Countering Hybrid Threats AAR.“ PAXsims. Publikováno 15. května 2011. <https://paxsims.wordpress.com/2011/05/15/countering-hybrid-threats-aar/>.

Carnegie Middle East Center. „The Damascus Spring.“ Publikováno 1. dubna 2012. <https://carnegie-mec.org/diwan/48516?lang=en>.

CNN. „For many Syrians, the story of the war began with graffiti in Dara'a.“ Publikováno 15. března 2018. <https://edition.cnn.com/2018/03/15/middleeast/daraa-syria-seven-years-on-intl/index.html>.

Council on Foreign Relations. „Israel's Preemptive Strikes on Syria: Self-Defense Under International Law?.“ Publikováno 5. února 2013. <https://www.cfr.org/blog/israels-preemptive-strikes-syria-self-defense-under-international-law>.

Council on Foreign Relations. „Remembering the Hama Massacre.“ Publikováno 2. února 2021. <https://www.cfr.org/blog/remembering-hama-massacre>.

Cox, Dan G., Thomas Brusino a Alex Ryan. „Why Hybrid Warfare is Tactics Not Strategy: A Rejoinder to „Future Threats and Strategic Thinking.“ *Military Strategy Magazine* 2, č. 2 (2012).

Evropská komise. „Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě. Společný rámec pro boj proti hybridním hrozbám. Reakce evropské unie.“ Publikováno 6. dubna 2016. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX%3A52016JC0018>.

Freiel, Nathan. „Hybrid Threats and Challenges: Describe...Don't Define.“ *Small Wars Journal*. Citováno 17. října 2022. <https://smallwarsjournal.com/jrnl/art/hybrid-threats-and-challenges-describe-dont-define>.

Freiel, Nathan. „Strategic Competition and Resistance in the 21st Century: Irregular, Catastrophic, Tradition and Hybrid Challenges in Context. Publikováno v květnu 2007. <https://www.files.ethz.ch/isn/32058/Strategic%20Competition%20Resistance.pdf>.

Foreign Policy. „Inside Israel's Secret Program to Back Syrian Rebels.“ Publikováno 6. září 2018. <https://foreignpolicy.com/2018/09/06/in-secret-program-israel-armed-and-funded-rebel-groups-in-southern-syria/>.

Giles, Keir. “Hybrid Threats’: What Can We Learn From Russia?” *Federal Academy for Security Policy* Publikováno v roce 2019. <http://www.jstor.org/stable/resrep22178>.

Grohmann, Jan. „Hybridní války podle Valerije Gerasimova.“ *Armádní noviny*, 5. března 2015. <https://www.armadinoviny.cz/hybridni-valky-podle-valerije-gerasimova.html>.

Global Conflict Tracker. „Conflict in Syria.“ Publikováno 15. února 2023. <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/conflict-syria>.

Globalsecurity. „Operation House of Cards, Syria – Israeli Intervention.“ Citováno 15. března 2023. <https://www.globalsecurity.org/military/world/war/syria-israel.htm>.

Haaretz. „IDF Reviving Psychological Warfare Unit.“ Publikováno 25. ledna 2005. <https://www.haaretz.com/2005-01-25/ty-article/idf-reviving-psychological-warfare-unit/0000017f-e6cf-d97e-a37f-f7ef05bc0000>.

Harvard Divinity School „The Syrian Brotherhood.“ Citováno 15. března 2023. <https://rpl.hds.harvard.edu/faq/syrian-muslim-brotherhood>.

Hoffman, Frank G. *Conflict in the 21th Century: The Rise of Hybrid Wars*. Arlington: Potomac Institute for Policy Studies, 2007.

Hoffman, Frank G. „Hybrid vs. compound war.“ *Armed Forces Journal*. Publikováno 1. října 2009. <http://armedforcesjournal.com/hybrid-vs-compound-war/>.

„Hybrid threats as a concept,“ citováno 22. října 2022, <https://www.hybridcoe.fi/hybrid-threats-as-a-phenomenon/>.

Insider. „Syria Never Stood A Chance Against Israel's Electronic Warfare.“ Publikováno 2. února 2013. <https://www.businessinsider.com/israeli-electronic-warfare-in-syria-2013-2>.

Israel Today. „Analysis: Israel and Hezbollah in Psychological War.“ Publikováno 21. dubna 2020. <https://www.israeltoday.co.il/read/analysis-israel-and-hezbollah-in-psychological-war/>.

Jewish Virtual Library. Israeli targeted killings of terrorist“ Citováno 16. března 2023. <https://www.jewishvirtuallibrary.org/israeli-targeted-killings-of-terrorists>.

Just Security. „Israeli Airstrike in Syria: The International Law Analysis You Won't Find.“ Publikováno 3. května 2017. <https://www.justsecurity.org/40475/israeli-airstrikes-syria-international-law-analysis-wont-find>.

Kováčiková, Zuzana a Jan Daniel. „Chemické zbraně v Sýrii.“ Encyklopedie migrace. Citováno 15. března 2023. <https://www.encyclopediaofmigration.org/chemicke-zbrane-v-syrii/>.

Kraus, Josef. „Zástupné války a role zpravodajských služeb v současnosti na Středním východě.“ *Vojenské rozhledy*, č. 3 (2018). <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-prostredi/zastupne-valky>.

Kurfürst, Jaroslav et al. *Za zrcadlem. Hybridní válka jako staronový fenomén mezinárodních vztahů*. Praha: Academia, 2021.

Liveuamap. „Map of Syrian Civil War.“ Citováno 16. března 2023. <https://syria.liveuamap.com>.

Lundgren Jörum, Emma. *Beyond Syria's borders: a history of territorial disputes in the Middle East*. London: I.B. Tauris, 2014.

Mendel, Miloš. *Arabské jaro*. Praha: Academia, 2015.

„NATO's response to hybrid threats.“ Citováno 15. října 2022. https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_156338.htm.

OSN. „Charta Organizace spojených národů a Statut Mezinárodního soudního dvora.“ Citováno 17. března 2023. <https://osn.cz/wp-content/uploads/2022/07/Charta-OSN-2019.pdf>.

Rabinovich, Itamar. „Israel's View of the Syrian Crisis.“ The Saban Center for Middle East Policy. Publikováno 28. listopadu 2012. <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/Rabinovich-web-final.pdf>

Refworld. „World Directory of Minorities and Indigenous Peoples – Syria.“ Citováno 10. března 2023. <https://www.refworld.org/docid/4954ce5ac.html>.

Reilly, James A. *Fragile nation, shattered land: the modern history of Syria*. London: I. B. Tauris, 2019.

Smagin, Nikita. „Moscow's Original „Special Operation“: Why Russia Is Staying in Syria.“ Carnegie Endowment for International Peace. Publikováno 7. února 2023. <https://carnegieendowment.org/politika/88958>.

Solmaz, Tarik. „Hybrid Warfare: One Term, Many Meanings.“ Small Wars Journal. Publikováno 25. února 2022. <https://smallwarsjournal.com/jrnl/art/hybrid-warfare-one-term-many-meanings>.

Spíšák, Ján et al. „Válčení a jeho podoby.“ *Vojenské rozhledy*, č. 29 (2020). <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/teorie-a-doktriny/valceni-podoby>.

Stojar, Richard. „Vývoj a proměna konceptu hybridní války.“ *Vojenské rozhledy*, č. 2 (2017): 44-55.

Šlaim, Avi. *Izrael a Palestina: přehodnocení, revize, vyvrácení*. Praha: Academia, 2016.

The Defense Post. „11 Dead in Syria Drone Strikes on Pro-Iran Groups: Monitor.“
Publikováno 31. ledna 2023. <https://www.thedefensepost.com/2023/01/31/syria-drone-strikes-pro-iran-groups/>.

The Guardian. „Elite Iranian general assassinated near Syria-Lebanon border.“ Publikováno 14. února 2013. <https://www.theguardian.com/world/2013/feb/14/elite-iranian-general-assassinated-syria-lebanon>.

Weissmann, Mikael, Niklas Nilsson, Björn Palmertz a Per Thunholm. *Hybrid Warfare: Security and Asymmetric Conflict in International Relations*. London: I. B. Taurus, 2021

Teze bakalářské práce

PROJEKT BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
Jméno:	Tereza Wildová
E-mail:	57082180@fsv.cuni.cz
Semestr:	Zimní
Akademický rok:	2022/2023
Název práce:	Koncept hybridní války v kontextu působení Státu Izrael
Předpokládaný termín dokončení (semestr, školní rok):	Letní semestr 2022/2023
Vedoucí bakalářského semináře:	doc. PhDr. Jiří Vykoukal CSc.
Vedoucí práce (povinné):	doc. PhDr. Slavomír Horák, Ph.D.
Zdůvodnění výběru tématu práce (5 řádek):	Hybridní války jsou v současnosti velmi diskutovaným tématem. Přestože neexistuje všeobecně akceptovaná definice tohoto termínu, a nemalá část odborníků jej odmítá, tak je stále využíván při klasifikaci konfliktů. Zaměření práce na region Blízkého východu, konkrétně na působení Státu Izrael je opodstatněno širší, jakou země využívá nástroje hybridní války k dosažení svých strategických cílů nejen tomto v regionu.
Předpokládaný cíl (5 řádek):	Cílem bakalářské práce je zevrubný popis moderních podob hybridní války na případové studii působení Státu Izrael, jehož výstupem má být nalezení odpovědi na následující výzkumnou otázku: „Které nástroje hybridní války využívá Stát Izrael a jakým způsobem?“ za pomoci analýzy primárních a zejména sekundárních zdrojů.
Základní charakteristika tématu (10 řádek):	Pojem hybridní válka a její metody jsou v současnosti stále více akcentovány v důsledku jejich časté aplikace v rámci bezpečnostně-vojenských doktrín vzájemně soupeřících států. Hybridní válčení je dlouhodobě se objevujícím jevem, nicméně jeho současné využívání státními i nestátními aktéry není jednoznačně v akademických debatách vymezeno. Záměrem hybridních válek je obdobně, jako u válek konvenčních, posílení vlastního vlivu, poškození či případně zneškodnění nepřítele. Prostředky využívané k dosažení cílů jsou mnohdy těžko popsitelné a uchopitelné, což se projevuje nejen v problematickém vymezení samotného konceptu hybridní války, ale i v její klasifikaci, či v popsání jejího průběhu. Hybridní války jsou i vzhledem k nárůstu dostupnosti moderních (nejen komunikačních) technologií přítomné napříč všemi kontinenty, mnohem častěji a účinněji než v minulosti. Výskyt tohoto fenoménu v regionu Blízkého východu je vzhledem k napjatému politickému klimatu způsobenému soupeřením teroristických organizací, regionálních a světových velmocí, jedním z nejmarkantnějších. Právě Izrael představuje tradiční blízkovýchodní mocnost, která dlouhodobě využívá určité formy hybridní války s cílem vyvarování se přímého konfliktu, což z ní činí adekvátní subjekt zkoumání této problematiky. Navíc se Izrael také stává obětí podobných praktik ze strany zneprátených států, což hraje roli v rámci jeho vlastních aktivit na tomto poli.
Předpokládaná struktura práce (10 řádek):	Bakalářská práce bude rozdělena na dvě části – teoretickou a empirickou. Teoretická část se bude zabývat tématem hybridních válek. Bude zde nastíněna problematika definice tohoto konceptu v rámci odborných diskuzí. Tato část se bude zároveň zabývat obtížnou klasifikací „co již je a co ještě není“ hybridní válkou nebo jejím projevem. V této části bude zároveň nastíněna

problematika tohoto konceptu v rámci akademické obce. Empirická část bakalářské práce obsahuje případovou studii, a to vedení hybridní války Státem Izrael, jakožto jedním z regionálních hegemonů. Případová studie bude popisovat a analyzovat jednotlivé nástroje s cílem popsat jakým způsobem a proti komu jsou používány. Záměrem bakalářské práce je zodpovědět výzkumnou otázku uvedenou výše.

Základní literatura (10 nejdůležitějších titulů):

Bowers, Christopher O. „Identifying Emerging Hybrid Adversaries.“ *Parameters* 42, č. 1 (2012): 39-50.

Eilam, Ehud. The Struggle against Hizbullah and Hamas: Israel's Next Hybrid War. *Israel Journal of Foreign Affairs* 10, č. 2 (2016): 247-255.

Freier, Nathan. „Hybrid Threats and Challenges: Describe...Don't Define.“ *Small Wars Journal*. Publikováno 1. června 2010. Dostupné z <https://smallwarsjournal.com/jml/art/hybrid-threats-and-challenges-describe-dont-define>.

Hoffman, Frank G. *Conflict in the 21st Century: The Rise of Hybrid Wars*. Arlington: Potomac Institute for Policy Studies, 2007.

Johnson, David E. *Military Capabilities for Hybrid War: Insights from the Israel Defense Forces in Lebanon and Gaza*. Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2010.

Kaunert, Christian a Ori Wertman. „The Securitisation of Hybrid Warfare through Practices within the Iran-Israel conflict – Israel's practises for securitising Hezbollah's Proxy War.“ *Security & Defence* 4, č. 31 (2020): 99-114.

Kürfürst, Jaroslav et al. *Za zrcadlem. Hybridní válka jako staronový fenomén mezinárodních vztahů*. Praha: Academia, 2021.

Singh, Manjari. „Necessity is the Mother of Invention: Evolution of Israeli Hybrid Warfare.“ *CLAWS*. Publikováno 28. srpna 2019. Dostupné z <https://www.claws.in/necessity-is-the-mother-of-invention-evolution-of-israeli-hybrid-warfare/>.

Stojar, Richard. „Vývoj a proměna konceptu hybridní války.“ *Vojenské rozhledy*, č. 2 (2017): 44-55.

Weissmann, Mikael, Niklas Nilsson, Björn Palmertz a Per Thunholm. *Hybrid Warfare: Security and Asymmetric Conflict in International Relations*. London: I. B. Taurus, 2021.

Podpis studenta a datum

3. 11. 2022

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce	3. 11. 2022	
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		